

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 21.1.2003
KOM(2003) 15 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

**budjettivallan käyttäjälle yleisestä talousarviosta katettavien takausten käytöstä -
tilanne 31. joulukuuta 2001**

SISÄLLYSLUETTELO

KOMISSION KERTOMUS budjettivallan käyttäjälle yleisestä talousarviosta katettavien takausten käytöstä - tilanne 31. joulukuuta 2001.....	1
---	---

Ensimmäinen osa: Tapahtumat, riskitilanteen kehittyminen ja budjettitakaustoimet 30. kesäkuuta 2001 annetun kertomuksen jälkeen	5
--	---

1. Johdanto: Rahoitusjärjestelyjen luonne.....	5
1.1. Makrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt.....	5
1.2. Mikrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt.....	5
2. Tapahtumat 30. kesäkuuta 2001 annetun kertomuksen jälkeen.....	5
2.1. Jugoslavian liittotasavalta	5
2.2. Yhteisön takaus Euroopan investointipankille Jugoslavian liittotasavallassa toteutettaviin hankkeisiin liittyviä lainoja varten.....	5
2.3. Yhteisön takaus Euroopan investointipankille Venäjän Itämeren altaan alueella toteutettaviin hankkeisiin liittyviä lainoja varten.....	6
3. Riskitilanne	6
3.1. Lainakanta 31. joulukuuta 2001.....	7
3.2. Yhteisön talousarviosta katettavat vuosittaiset enimmäisriskit: 31. joulukuuta 2001 mennessä nostetut lainat.....	7
3.3. Teoreettiset vuosittaiset yhteisön talousarviota rasittavat enimmäisriskit.....	8
4. Budjettitakausten käyttöönotto	12
4.1. Maksaminen kassavaroista.....	12
4.2. Maksaminen takuurahastosta	12
4.3. Maksamatta olevat erääntyneet velat 31. joulukuuta 2001	12
5. Arvio yhteisön laskennallisesta laina- ja takauskapasiteetista yhteisön ulkopuolisten maiden hyväksi.....	12
6. Takuurahaston tilanne 31. joulukuuta 2001	14
7. Suhteellinen vakaus.....	14

Toinen osa: Mahdollisten riskien arviointi: tärkeimmistä lainatoimista hyötyvien EU:n ulkopuolisten maiden talouksien tila.....	16
--	----

1. Johdanto	16
2. liittymiseen valmistautuvat maat	16
2.1. Bulgaria	16

2.2.	Liettua	17
2.3.	Romania	18
3.	Länsi-Balkan	18
3.1.	Bosnia ja Hertsegovina	18
3.2.	Jugoslavian liittotasavalta	19
3.3.	Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	20
4.	Uudet itsenäiset valtiot.....	21
4.1.	Armenia.....	21
4.2.	Valko-Venäjä	21
4.3.	Georgia.....	22
4.4.	Moldova	23
4.5.	Tadzikistan.....	23
4.6.	Ukraina.....	24
5.	Muut yhteisön ulkopuoliset maat.....	26
5.1.	Algeria.....	26
	Lyhenteet.....	27
	Liite	28
1.	Selittävät huomautukset yhteisön talousarviosta katettavien riskien tilanteesta.....	28
1.1.	Taulukot 1–3	28
1.1.1.	Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1)	28
1.1.2.	Lainakanta (taulukko 1)	29
1.1.3.	Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3)	29
1.2.	Talousarviosta taattavat lainatoimet.....	29
1.3.	Arviot EIP:n lainojen allekirjoittamisesta ja nostoista.....	34
1.4.	Budjettitakauksen maksaminen.....	34
1.4.1	Varainhankinta ja luotonanto	34
1.4.2.	Kolmansille osapuolille annetut takaukset.....	35
2.	Menetelmiä koskeva huomautus yhteisön arvioidusta, takuurahastojärjestelmän mukaisesta lainakapasiteetista yhteisön ulkopuolisille maille ajanjaksona 1999–2001 (taulukko 4)	36
2.1.	Yhteisön ulkopuolisille maille myönnettävien lainojen takuuvaraus	36
2.2.	Takuurahastoon suoritettavien määrien laskentaperuste.....	36

2.3.	Rahastoon suoritettavien määrien peruste osatakauksen tapauksessa	37
2.4.	Takuurahastoon suoritettavat määrät	38
2.5.	Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali.....	38
2.6.	Jäljellä oleva luottokapasiteetti	38
3.	Selittävät huomautukset maakohtaisista riski-indikaattoreista (ja taulukot).....	39

Ensimmäinen osa:
Tapahtumat, riskitilanteen kehittyminen ja budjettitakaustoimet
30. kesäkuuta 2001 annetun kertomuksen jälkeen

1. JOHDANTO: RAHOITUSJÄRJESTELYJEN LUONNE

Yhteisön talousarviosta katettavat riskit ovat peräisin useista luotonanto- ja takaustoimenpiteistä, jotka voidaan jakaa kahteen luokkaan: makrotaloudellisiin tarkoituksiin myönnettävät luotot ja mikrotaloudellisiin tarkoituksiin myönnettävät luotot.

1.1. Makrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt

Näihin rahoitusjärjestelyihin kuuluvat ensinnäkin jäsenvaltioiden tai yhteisön ulkopuolisten maiden maksutaseiden tukemiseen tarkoitettut luotot, joihin liittyy tiukkoja taloudellisia ehtoja ja sitoumuksia.

1.2. Mikrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt

Nämä luotot on tarkoitettu hankkeiden rahoittamiseen, ja ne on maksettava takaisin pitkällä aikavälillä tuotoilla, joita hankkeista odotetaan; niitä myönnetään tavallisesti yrityksille, rahoituslaitoksille tai yhteisön ulkopuolisille maille, ja ne katetaan yhteisön takauksen lisäksi tavanomaisilla pankkialalla vaadittavilla vakuuksilla.

Tähän luokkaan sisältyvät Euratom- ja NCI-luotot (NCI = yhteisön uusi rahoitusväline) jäsenvaltioille sekä Euratomin ja EIP:n luotot yhteisön ulkopuolelle (Välimeren alueen maat, Keski- ja Itä-Eurooppa, Latinalaisen Amerikan ja Aasian maat, Etelä-Afrikan tasavalta).

2. TAPAHTUMAT 30. KESÄKUUTA 2001 ANNETUN KERTOMUKSEN JÄLKEEN

2.1. Jugoslavian liittotasavalta

Komissio esitti 23. toukokuuta 2001 ehdotuksen neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Jugoslavian liittotasavallalle. Tuki myönnettäisiin 225 miljoonan euron lainana enintään 15 vuodeksi, ja lisäksi myönnettäisiin avustuksena 75 miljoonaa euroa. Neuvosto päätti 16. heinäkuuta 2001 myöntää makrotaloudellista rahoitusapua Jugoslavian liittotasavallalle. Tuki on tarkoitus myöntää 225 miljoonan euron lainana ja 75 miljoonan euron avustuksena. Neuvosto päätti 10. joulukuuta 2001 muuttaa tätä päätöstä myöntämällä 45 miljoonan euron lisäavustuksen. Rahoitusapuun sisältyvän avustuksen osuus on näin ollen enintään 120 miljoonaa euroa.

2.2. Yhteisön takaus Euroopan investointipankille Jugoslavian liittotasavallassa toteutettaviin hankkeisiin liittyviä lainoja varten

Neuvosto päätti 6. marraskuuta 2001 muuttaa päätöstä 2002/24/EY siten, että Euroopan investointipankille myönnetty yhteisön takaus laajennetaan kattamaan Jugoslavian liittotasavallassa toteutettaviin hankkeisiin myönnettävät lainat. Näiden lainojen enimmäismäärä on 350 miljoonaa euroa. Takaus on rajattu 65 prosenttiin neuvoston päättämästä 350 miljoonan euron enimmäismäärästä.

2.3. Yhteisön takaus Euroopan investointipankille Venäjän Itämeren altaan alueella toteutettaviin hankkeisiin liittyviä lainoja varten

Komissio esitti 6. kesäkuuta 2001 ehdotuksen neuvoston päätökseksi yhteisön takauksen myöntämisestä Euroopan investointipankille pohjoisen ulottuvuuden puitteissa Venäjän Itämeren altaan ympäristöhankkeille myönnettyistä erityislainoista aiheutuvien tappioiden varalta. Avattujen luottojen enimmäismäärä on 100 miljoonaa euroa. EIP:n tämän päätöksen nojalla avaamia luottoja koskeva yhteisön takaus on laajennus 65 prosentin kokonaistakaukseen, joka on myönnetty EIP:lle yleisen, ulkoista lainanantoa koskevan valtuuden nojalla. Neuvosto päätti 6. marraskuuta 2001 myöntää Euroopan investointipankille takauksen lainoille, jotka on myönnetty pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvän erityisluottotoimen nojalla Venäjän Itämeren altaan alueella toteutettaville investointihankkeille. Avattujen luottojen enimmäismäärä on 100 miljoonaa euroa. EIP saa poikkeuksellisen 100 prosentin yhteisön takauksen. Takaus kattaa luotot, jotka on allekirjoitettu kolmen vuoden kuluessa tämän päätöksen tekemisestä. Määräaikaa jatketaan ilman eri toimenpiteitä kuudella kuukaudella, jos EIP:n allekirjoittamien lainojen kokonaismäärä ei kolmen vuoden määräajan päättyessä ole saavuttanut 100 miljoonan euron enimmäismäärää.

3. RISKITILANNE

Yhteisön talousarviota rasittavat riskit voidaan arvioida seuraavilla kahdella perusteella:

- kyseisiin rahoitusjärjestelyihin liittyvä lainakanta tiettynä päivänä; tätä käytetään pankkialalla usein (tilanne kuvataan jäljempänä taulukossa 1),
- yhteisöä kunkin varainhoitovuoden osalta rasittavat takaisinmaksuun liittyvät enimmäisriskit; tämä peruste liittyy suoremmin talousarvioon.

Jälkimmäistä perustetta voidaan edelleen arvioida kahdella tavalla:

- ainoastaan kertomuksen antamispäivään mennessä nostettujen lainojen perusteella, jos ennen aikaista takaisinmaksua ei tapahdu (katso jäljempänä taulukko 2, jossa on esitetty vähimmäisriski yhteisön talousarviolle)
- tekemällä ennakoarvio kaikista komission ehdottamista tai neuvoston päättämistä rahoitusjärjestelyistä, jotta voitaisiin arvioida niiden vaikutukset tuleviin talousarvioihin, olettaen että komission ehdotukset hyväksytään (katso taulukko 3, jossa on esitetty enimmäisriski yhteisön talousarviolle).

Jälkimmäisen laskentamallin avulla voidaan määrittää esitettyihin ehdotuksiin liittyvien riskien suuruusluokka. On kuitenkin tehtävä oletuksia maksupäivistä, takaisinmaksuehdoista, jotka esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä, sekä korkokannasta¹ ja vaihtokursseista².

Tulokset esitetään taulukoissa 1–3, joissa riskit arvioidaan erikseen sen mukaan, koskevatko ne yhteisön jäsenvaltioita vai sen ulkopuolisia maita.

¹ EIP:n lainojen keskimääräisen korkoprosentin oletetaan olevan 8. Varainhankinnan ja luotonannon keskimääräisen korkoprosentin oletetaan olevan 4,4. Uusiin rahoitusjärjestelyihin on sovellettu 4,89 prosentin korkokantaa taulukossa 3.

² Muissa valuutoissa kuin euroina olevien laitojen valuuttakurssit ovat 31. päivän joulukuuta 2001 kurssit.

Taulukoissa mainitut kokonaismäärät kattavat erilaisia riskejä: esimerkiksi makrotaloudellisissa tukitoimissa luotot kohdistuvat yhteen maahan ja yhteisön uudessa rahoitusvälineessä (NCI) tai EIP:n toimissa lainanottajien takaamiin hankkeisiin.

Seuraavassa analyysissä eritellään kokonaisriski, jäsenvaltioiden lainoihin liittyvä riski ja yhteisön ulkopuolisten maiden lainoihin liittyvä riski.

3.1. Lainakanta 31. joulukuuta 2001

Tilanne kuvataan taulukossa 1.

Kokonaisriski 31. joulukuuta 2001 oli 15 443 miljoonaa euroa, kun se 30. kesäkuuta 2000 oli 15 041 miljoonaa euroa, eli kasvua oli 2,7 prosenttia³.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusjärjestelyt, jotka ovat vaikuttaneet lainakannan kehitykseen edellisen kertomuksen jälkeen.

<i>miljoonaa euroa</i>	
Lainakanta 30. kesäkuuta 2001	15 041,00
Lainojen takaisinmaksut	
Euratom	0,00
NCI	- 83,50
Rahoitusapu	- 252,00
EIP	- 533,00
Nostetut lainat	
Euratom	0,00
Rahoitusapu	225,00
EIP	900,00
Euron ja muiden valuuttojen valuuttakurssien vaihtelu	145,50
Lainakanta 31. joulukuuta 2001	15 443,00

Jäsenvaltioille myönnettävien luottojen pääoma oli 52 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2001, mikä on 59 prosenttia vähemmän kuin 30. kesäkuuta 2001.

Yhteisön ulkopuolisia maita koskevien riskien osalta lainapääoman kokonaismäärä oli 15 391 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2001, mikä on 3,2 prosenttia enemmän kuin 30. kesäkuuta 2001.

3.2. Yhteisön talousarviosta katettavat vuosittaiset enimmäisriskit: 31. joulukuuta 2001 mennessä nostetut lainat

Tilanne kuvataan taulukossa 2.

Vuoden 2002 alkupuoliskolla kokonaisriski on 1 602 miljoonaa euroa.

– Jäsenvaltioiden lainoja koskeva riski on 11 miljoonaa euroa.

³ Osa viimeisten kuuden kuukauden aikaisesta muutoksesta johtuu muissa valuutoissa kuin euroissa olevien lainojen valuuttakurssieroista.

- Yhteisön ulkopuolisten maiden lainoja koskeva riski on 1 591 miljoonaa euroa.

3.3. Teoreettiset vuosittaiset yhteisön talousarviota rasittavat enimmäisriskit

Tilanne kuvataan taulukossa 3.

Tämä riski on 1 859 miljoonaa euroa vuonna 2002. Vuodesta 2003 riski kasvaa niin, että se on 4 675 miljoonaa euroa vuonna 2010.

- Jäsenvaltioiden lainoja koskeva enimmäisriski kehittyy taulukon 2 mukaisesti.
- Yhteisön ulkopuolisten maiden lainoja koskevat riski on 1 843 miljoonaa euroa vuonna 2002. Vuodesta 2003 riski kasvaa niin, että se on 4 675 miljoonaa euroa vuonna 2010.

TAULUKKO 1
NOSTETTUJEN LAINOJEN JÄLJELLÄ OLEVA PÄÄOMA
miljoonaa euroa

Lainatoimenpiteet	Hyväksytyt enimmäismäärät	Pääoman kokonaismäärä 30.6.2001	Pääoman kokonaismäärä 31.12.2001	Nostamatta 31.12.2001
JÄSENVALTIOT				
A. Maksutase	14000			
1. Italia		0	0	0
B. Muut				
2. Euratom	4000	0	0	0
3. NCI ja maanjärist. NCI	6830	89	19	0
4. EIP Välimeri				
Espanja, Kreikka, Portugali	1500	38	33	0
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	26330	127	52	0
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT				
A. Rahoitusapu				
1. Bulgaria	750	460	390	0
2. Romania	780	225	225	100
3. Algeria	600	250	100	100
4. EJTM	90	40	50	40
5. Bosnia ja Hertsegovina	20	20	20	0
6. Baltian maat	220	25	25	85
7. Moldova	75	55	46	15
8. Ukraina	435	343	326	92
9. Valko-Venäjä	55	30	24	25
10. Georgia	142	100	100	32
11. Armenia	28	23	23	0
12. Tadžikistan	75	60	60	15
13. Albania	20	0	0	20
14. Euratom		40	40	0
15. Entinen Jugoslavian tasavalta	225	0	225	0
B. Muut				
16. EIP Välimeri (**)	16147	5089	5629	3651
17. EIP KIE-maat	17750	5124	5608	3137
18. EIP Aasia ja Latinalainen Amerikka	4405	1251	2013	761
19. EIP Etelä-Afrikka	1500	595	487	257
20. EIP Venäjän Itämeren altaan alue	100	0	0	0
YHTEISÖN ULKOP. MAAT YHTEENSÄ	43417	13730	15391	8330
KAIKKI YHTEENSÄ	69747	13857	15443	8330

(*) Enimmäismäärä on 4 000 miljoonaa euroa. Neuvosto on päättänyt ulottaa 21. päivänä maaliskuuta 1994 tehdyllä päätöksellä 94/179/Euratom Euratom-lainat hankerahoitukseen eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa.

(**) Kokonaismäärää korotetaan 12,0 miljoonalla eurolla 31.12.2001 eräntyneiden maksamattomien pääomien mukaisesti.

LIITE TAULUKKON 1
EIP:N LAINATOIMENPITEIDEN TILANNE (31.12.2001)

Lainatoimenpiteet	Hyväksytyt lainat	Avatut luotot miinus peruutukset	Nostetut määrät	Kokonais- määrä 31.12.2001
Välimeren alueen jäsenvaltiot	1500	1465	1753	33
Yhteisön ulkop. maat, vanhat valtuudet				
Välimeren aluetta koskevat pöytäkirjat	6362	5932	6156	3758
KIE-maat I ja II	4700	4090	4264	3163
Aasia ja Latinalainen Amerikka I ja II	903	757	831	589
Etelä-Afrikka	300	285	224	214
Yhteisön ulkop. maat: päätös 14.4.1997				
Välimeren alue	2310	2250	1385	1366
KIE-maat	3520	3414	2166	2087
Aasia ja Latinalainen Amerikka	1022	1022	816	791
Etelä-Afrikka	375	375	271	270
EJTM: päätös 19.5.1998	150	150	61	61
Bosnia: päätös 14.12.1998	100	100	4	4
Turkki: päätös 29.11.1999	600	450	319	319
Yhteisön ulkop. maat: päätös 22.12.1999				
Välimeren alue	6425	1906	120	121
KIE-maat	8680	1768	358	358
Aasia ja Latinalainen Amerikka	2480	939	633	633
Etelä-Afrikka	825	202	2	3
Kroatia, päätös 7.11.2000	250	146	0	0
Turkki: päätös 4.12.2000	450	0	0	0
Ent. Jugoslavian tasavalta, päätös 6.11.2001	350	66	0	0
Venäjän Itämeren altaan alue, päätös 6.11.2001	100	0	0	0
Yhteensä	41402	25317	19363	13770

Huomautus: Koska lainat on nostettu kansallisena valuuttana, lainojen enimmäismäärä voi ylittyä muunnettaessa nostettuja määriä euroiksi kertomuksen antamispäivänä.

TAULUKKO 2

VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKIT
(arvio miljoonaa euroa perustuen 31.12.2001 mennessä nostettuihin eriin)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	YHTEENSÄ
JÄSENVALTIOT										
PÄÄOMA										
A. Maksutase										0
1. Italia										0
B. Rakenteelliset lainat										0
2. Euratom										19
3. NCI ja maanjärist. NCI			19							23
4. EIP Välimeri										
Espanja, Kreikka, Portugali	7	9	4	3						
Pääoma yhteensä	7	9	23	3	0	0	0	0	0	42
KOROT										
A. Maksutase										0
1. Italia										0
B. Rakenteelliset lainat										6
2. Euratom										3
3. NCI ja maanjärist. NCI	2	2	2							
4. EIP Välimeri	2	1								
Espanja, Kreikka, Portugali										
Korot yhteensä	4	3	2	0	0	0	0	0	0	9
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	11	12	25	3	0	0	0	0	0	51
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT										
PÄÄOMA										
A. Rahoitusapu										
5. Bulgaria		40		63	73	88	88	25	15	390
6. Romania	55		70			25	25	25	25	225
7. Algeria	100									100
8. EJTM							5	8	8	21
9. Bosnia									2	2
10. Liettua	25									25
11. Moldova	12	12	12	7	3					46
12. Ukraina	37	57	57	57	55	35	15	15		326
13. Valko-Venäjä	6	6	6	6						24
14. Georgia								22	22	44
15. Armenia								6	6	11
16. Tadžikistan										0
17. Entinen Jugoslavian tasavalta										0
18. Euratom							2	24	28	54
B. Takaukset										0
19. EIP Välimeri	263	308	314	324	340	345	356	334	305	2889
20. EIP KIE-maat	383	449	562	498	544	380	334	359	271	3780
21. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	95	130	152	170	174	195	158	123	75	1272
22. EIP Etelä-Afrikka	20	21	42	21	22	46	32	98	28	330
Pääoma yhteensä	996	1023	1215	1146	1210	1113	1014	1038	785	9539
KOROT										
A. Rahoitusapu										
5. Bulgaria	14	14	13	12	10	7	4	1	1	76
6. Romania	7	6	6	3	3	3	2	1	0	32
7. Algeria	3									3
8. EJTM	2	2	2	2	2	2	2	2	1	16
9. Bosnia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
10. Liettua	1									1
11. Moldova	2	1	1	0	0					4
12. Ukraina	12	11	9	7	5	3	1	1		48
13. Valko-Venäjä	1	1	0	0						2
14. Georgia	4	4	4	4	4	4	4	4	3	36
15. Armenia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
16. Tadžikistan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	17
17. Entinen Jugoslavian tasavalta	8	8	8	8	8	8	8	8	8	72
18. Euratom	2	5	12	18	28	34	39	41	40	219
B. Takaukset										
19. EIP Välimeri	215	200	182	165	148	130	111	93	76	1320
20. EIP KIE-maat	237	211	187	162	139	111	93	78	64	1282
21. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	59	54	50	46	41	35	31	26	22	364
22. EIP Etelä-Afrikka	24	20	18	15	14	14	11	9	3	128
Korot yhteensä	595	540	495	446	405	354	309	267	221	3632
YHTEISÖN ULKOP. MAAT YHT.	1591	1563	1710	1591	1615	1467	1323	1305	1006	13171
KAIKKI YHTEENSÄ	1602	1575	1735	1594	1615	1467	1323	1305	1006	13222

TAULUKKO 3

TEOREETTISET VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKT
(komission päättämiin ja ehdottamiin sekä nostettuihin lainoihin perustuva arvio miljoonaa euroa)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	YHTEENSÄ
JÄSENVALTIOT										
PÄÄOMA										
A. Maksutase										0
1. Italia										
B. Rakenteelliset lainat										19
2. Euratom ja NCI			19							19
3. EIP Espanja, Kreikka, Portugali	12	13	5	3						33
Pääoma yhteensä	12	13	24	3	0	0	0	0	0	51
KOROT										
A. Maksutase										0
1. Italia										
B. Rakenteelliset lainat										7
2. Euratom ja NCI	2	2	2							7
3. EIP Espanja, Kreikka, Portugali	2	1	0	0						3
Korot yhteensä	4	3	2	0	0	0	0	0	0	10
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	16	16	26	4	0	0	0	0	0	61
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT										
PÄÄOMA										
A. Rahoitusapu										
4. Bulgaria		40		63	73	88	88	25	15	390
5. Romania	55		70			25	25	50	50	275
6. Algeria	100									100
7. EJTM							5	8	8	21
8. Bosnia									2	2
9. Liettua	25									25
10. Moldova	12	12	12	7	3		3	3	3	55
11. Ukraina	37	57	57	57	55	35	15	15		326
12. Valko-Venäjä	6	6	6	6						24
13. Georgia								22	22	44
14. Armenia								6	6	11
15. Tadžikistan										0
16. Entinen Jugoslavian tasavalta										0
17. Euratom							2	24	28	53
B. Takaukset										
18. EIP Välimeri	302	326	354	431	526	627	716	754	754	4790
19. EIP KIE-maat	354	352	438	476	604	751	853	951	951	5730
20. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	125	168	223	267	307	385	359	277	277	2388
21. EIP Etelä-Afrikka	26	27	62	34	48	101	100	229	229	856
Pääoma yhteensä	1042	988	1222	1341	1615	2011	2165	2363	2344	15090
KOROT										
A. Rahoitusapu										
4. Bulgaria	14	14	13	12	10	7	4	1	1	76
5. Romania	9	9	9	7	7	6	5	5	3	60
6. Algeria	3									3
7. EJTM	2	3	3	3	3	3	3	3	2	25
8. Bosnia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6
9. Liettua	1									1
10. Moldova	2	2	1	1	1	1	1	0	0	8
11. Ukraina	14	14	13	10	8	6	5	4	4	79
12. Valko-Venäjä	1	1	0	0						2
13. Georgia	4	4	4	4	4	4	4	4	3	36
14. Armenia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
15. Tadžikistan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	17
16. Entinen Jugoslavian tasavalta	8	8	8	8	8	8	8	8	8	72
17. Euratom	2	5	12	18	28	34	39	41	40	219
B. Takaukset										
18. EIP Välimeri	318	388	431	471	583	779	926	992	992	5880
19. EIP KIE-maat	255	384	536	512	558	701	832	864	864	5506
20. EIP Aasia ja Lat. Amerikka	119	124	121	115	167	215	326	242	242	1671
21. EIP Etelä-Afrikka	44	63	71	89	88	116	138	169	169	947
Korot yhteensä	801	1022	1225	1254	1468	1884	2295	2336	2331	14615
YHTEISÖN ULKOP. MAAT YHT.	1843	2010	2447	2594	3083	3895	4459	4699	4675	29705
KAIKKI YHTEENSÄ	1859	2026	2473	2598	3083	3895	4459	4699	4675	29767

4. BUDJETTITAKAUSTEN KÄYTTÖÖNOTTO

4.1. Maksaminen kassavaroista

Komissio käyttää yhteisön kassavaroja yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen N:o 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen N:o 1150/2000 12 artiklan mukaisesti. Tällä menettelyllä vältetään komission maksujen myöhästyminen ja siitä aiheutuvat varainhankinnan kustannukset silloin, kun velallisen maksu myöhästyy.

4.2. Maksaminen takuurahastosta

Lokakuun 31 päivänä 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) 2728/94 säädetään takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille. Kun yhteisön myöntämän lainansaajan erääntyvät maksut myöhästyvät, takuurahastoa voidaan vaatia kattamaan maksuhäiriö kolmen kuukauden kuluessa erääntymispäivästä. Jos yhteisön talousarviosta taattu EIP:n myöntämä laina jää maksamatta, yhteisön on toimittava kolmen kuukauden kuluessa saatuaan EIP:n kirjeen, jossa takausta vaaditaan maksettavaksi. Komissio valtuuttaa silloin EIP:n nostamaan lainaa vastaavan osuuden takuurahastosta.

Viivästyskorot varojen käyttöönsaattamispäivän ja rahaston suorituspäivän väliseltä ajalta nostetaan takuurahastosta palautettavaksi kassavaroihin.

Viimeisten kuuden kuukauden aikana rahasto on maksanut takauksia seuraavien velallismaiden osalta:

euroa

Yhteisön ulkopuolinen maa	Päivämäärä	Määrät (pääoma+korot)
Entinen Jugoslavia		
Vojvodina	29.08.2001	1.366.351,99
Serbia	29.08.2001	3.546.225,45
Kosovo	29.08.2001	15.628,96
Yhteensä		4.928.206,40

4.3. Maksamatta olevat erääntyneet velat 31. joulukuuta 2001

Kaikki Jugoslavian liittotasavallan erääntyneet velat oli 31. joulukuuta 2001 maksettu takaisin EIP:lle sen taattujen lainojen puitteissa. Takuurahaston EU:n yhdystilille tehtiin yhteensä 162 345 253,00 euron siirto 23. lokakuuta 2001.

5. ARVIO YHTEISÖN LASKENNALLISESTA LAINA- JA TAKAUSKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISTEN MAIDEN HYVÄKSI

Takuurahasto- ja takuuvaramekanismi rajoittaa käytännössä yhteisön laina- tai takauskapasiteettia yhteisön ulkopuolisille maille, sillä rahoitusnäkymissä takuuvaraukseen

sisältyvä määrä⁴ rajoittaa rahaston täydentämiseksi uuden lainapäätöksen yhteydessä käytettävissä olevia määrärahoja (tai vuosierää monivuotisten rahoitusjärjestelyjen takausten osalta).

Lainakapasiteetti vastaa tietyinä aikana takuuvarauksessa jäljellä olevaa marginaalia. Tämä marginaali on yhtä suuri kuin erotus varauksen ja jo päätettyjen ja valmisteilla olevien rahoitusjärjestelyjen yhteydessä takuurahaston täydentämiseksi tarvittavan määrän välillä.

Taulukossa 4 esitetään takuurahastomekanismin mukainen arvio yhteisön lainakapasiteetista yhteisön ulkopuolisille maille kaudella 2001–2004. Laskentamenetelmä ja säädösviittaukset esitetään yksityiskohtaisesti tämän kertomuksen liitteessä.

Neuvoston tekemien sekä ehdotettujen ja valmisteilla olevien päätösten perusteella (ks. taulukko 4) takuuvarauksesta arvioidaan käytettävän 163,74 miljoonaa euroa vuonna 2002; tällöin vuoden lopussa olisi käytettävissä 49,26 miljoonaa euroa.

Kun otetaan huomioon aiemmin päätettyjä lainoja ja vuotta 2002 varten ehdotettuja ja valmisteilla olevia lainoja koskevien rahaston maksujen vaikutus takuuvaraukseen, käytettävissä oleva vuotuinen lainakapasiteetti on seuraava:

- 547,33 miljoonaa euroa kokonaisuudessaan yhteisön talousarviosta taattaviin lainoihin, tai
- 842,05 miljoonaa euroa 65-prosenttisesti taattaviin lainoihin (neuvoston 22. joulukuuta 1999 tekemän päätöksen N:o 2000/24/EY mukaisesti).

Yhteisön ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen ja lainatakausten kokonaismäärä, johon lisätään erääntyneet, maksamattomat korot, oli 3.12.2001 yhteensä 15 391 miljoonaa euroa.

miljoonaa euroa

	Tilanne 31.12.2001
1. Lainakanta: varainhankinta ja luotonanto	1 654,00
2. Lainakanta EIP:n osalta	13 737,00
3. Lainakanta: maksamattomat velat	0,00
4. Viivästyskorot	0,00
Erääntyneet maksamattomat korot ⁵	0,00
YHTEENSÄ	15 391,00

Takuurahaston varojen ja asetuksessa määritellyn jäljellä olevien pääomasitoumusten määrän suhde oli 11,39 prosenttia eli siis suurempi kuin 9 prosentin tavoitesumma, joka mainitaan asetuksessa N:o 1149/99 takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen N:o 2728/94 muuttamisesta. Asetuksessa säädetään, että "jos tavoitesumma ylitetään vuoden lopussa, palautetaan jäännös Euroopan yhteisöjen yleisen talousarvion tulotaulukon erityiseen budjettikohtaan".

⁴ Vuosien 2000–2006 rahoitusnäkyymiin kirjattu määrä on 200 miljoonaa euroa vuoden 1999 hintoihin.

⁵ Maksamattomat, erääntyneet korot kuten määritelty takuurahaston perustamisesta annetussa asetuksessa.

Vuoden 2002 jälkipuoliskolla talousarvioon palautetaan varainhoitovuoden 2001 päättyessä todettu 372,46 miljoonan euron ylijäämä.

6. TAKUURAHASTON TILANNE 31. JOULUKUUTA 2001

Takuurahastossa oli 31. joulukuuta 2001 yhteensä 1 774 miljoonaa euroa. Rahasto kehittyi vuoden 2001 jälkipuoliskolla seuraavasti:

- rahastosta maksettiin uusia maksulaiminlyöntejä 9,75 miljoonaa euroa
- entinen Jugoslavian liittotasavalta maksoi myöhässä 162,34 miljoonaa euroa maksamatta olevia velkoja
- rahaston varojen sijoitustuotot olivat noin 74,07 miljoonaa euroa.
- vuoden 2001 takuuvarauksesta siirrettiin 207,2 miljoonaa euroa
- rahaston 372,46 miljoonan euron ylijäämä 31. joulukuuta 2001 palautettiin talousarvioon.

7. SUHTEELLINEN VAKAUS

Takuurahaston varojen 31. joulukuuta 2001 (1 774 miljoonaa euroa) ja yhteisön ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen vuosittaisten enimmäisriskien välinen suhde (määriteltynä erääntyvien suoritusten kokonaismääränä), joka on esitetty vuodelta 2002 taulukossa 3 (1 843 miljoonaa euroa) on 96 prosenttia.

Taulukko 4 - Takuurahastojärjestelmän mukainen arvioitu laina- ja takauskapasiteetti
(miljoonaa euroa)

9%						
Vuosi	2002		2003		2004	
	Arvioidut laina- määrät	Suoritettava takuu- rahastoon	Arvioidut laina- määrät	Suoritettava takuu- rahastoon	Arvioidut laina- määrät	Suoritettava takuu- rahastoon
Takuuvarauksen määrä		213		217		221
Laina- ja takauskapasiteetti yhteensä	<i>min.</i>	2367	<i>min.</i>	2411	<i>min.</i>	2456
	<i>max.</i>	3641	<i>max.</i>	3709	<i>max.</i>	3778
1. EIP:N LAINOJEN TAKAUKSET ¹						
Päätetyt toimenpiteet						
Välimeren alue, 1997-2000 yleinen lainavaltuus	35,00	2,36				
2000-2007 yleinen lainavaltuus ³	3.075,00	179,89	2.975,00	174,04	2.875,00	168,19
korjaus ennuste/toteutunut		-19,15				
<i>yhteensä 2000/2007</i>		160,74				
Turkin jälleenrakennuslaina (Terra)	150,00	8,78			150,00	8,78
korjaus ennuste/toteutunut	75,00	4,39				
Venäjän Itämeren altaan alueen erityislainat	25,00	2,25	40,00	3,60	35,00	3,15
korjaus ennuste/toteutunut		-9,00				
<i>yhteensä 2000/2007</i>		-6,75				
2. MAKROTALOUDELLINEN APU (LAINAT)						
Päätetyt toimenpiteet						
Entinen Jugoslavian tasavalta						
Ehdotetut toimenpiteet ⁴						
<i>Ukraina</i>	18,00	-2,98				
Lykätyt toimenpiteet ⁵						
<i>Albania (arvioitu siirto ²)</i>	-20,00	-2,80				
3. EURATOMIN LAINAT						
Väliaikaiset arviot ⁶						
<i>Ukraina</i>					154,00	0,00
<i>Romania</i>			224,00	0,00		
Varauksen käyttö (1+2+3)		163,74		177,64		180,12
Varauksen marginaali (em. lainoja varten tehtyjen suoritusten jälkeen)		49,26		39,36		40,88
Jäljelle jäävä luotonanto- ja takauskapasiteetti 100 %						
65%	*	547,33		437,36		454,22
	**	842,05		672,82		698,80

¹ Yhteisön takuu EIP:n lainoille kattaa 75 % 4. Syyrian kanssa tehdyn rahoituspöytäkirjan (Välimeren alue) nojalla myönnettyjen lainojen pääomista, 70 % vuosien 1997-2000 yleisvaltuuden nojalla myönnettyjen lainojen pääomista, 100 % hiljattain hyväksytyjen Venäjän itämeren alueen erityislainojen pääomista ja 65 % muiden valtuuksien ja järjestelyjen nojalla myönnettyjen lainojen pääomista.

² Arvioitujen toteuttamistasojen korjaus.

³ Vuodesta 2002 lähtien vuosien 2000-2007 yleisen lainavaltuutuksen puitteissa mainitut luvut sisältävät Kroatialle, Jugoslavian liittotasavallalle ja Turkin tulliliittoa koskevalle erityisohjelmalle osoitetut määrät.

⁴ Komission ehdotus sisältää enintään 110 miljoonan euron uuden makrotaloudellisen rahoitusavun Ukrainalle. Vastaavalla neuvoston päätöksellä kuitenkin samanaikaisesti poistetaan täydentävän makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Ukrainalle tehdyn edellisen neuvoston päätöksen (98/592/EY) nojalla myönnettyjen, takuurahastoon jo suoritettujen 92 miljoonan euron lainojen nostamattomat määrät. Rahoitusjärjestelyn edellyttämät uudet takuurahastosuoritukset pitäisi tämän vuoksi laskea Ukrainalle myönnettyjen lainamäärien nettolisäyksen (18 miljoonaa euroa) perusteella.

⁵ Tätä rahoitusjärjestelyä (neuvoston päätös 99/282/EY) ei enää ohjelmoida eikä sitä odoteta toteutettavan.

⁶ Ukrainan osalta K2-R4-hankkeeseen suunnitellusta 657 miljoonan euron lainan osalta on jo suoritettu rahastointivelvoite 503 miljoonasta eurosta edellisiltä vuosilta ja 154 miljoonasta eurosta se aiotaan suorittaa vuonna 2004. Romanian Cernavoda 2 -hankkeen osalta vuoden 2003 rahastointitoimenpiteet kattaisivat 224 miljoonan euron lainamäärän. Jos Euratomin rajaa nostetaan ennen komission Romaniaa koskevaa päätöstä, lainan kokonaismäärä on suunniteltu nostettavan 126 miljoonaan euroon, mikä edellyttää 11,34 miljoonan euron lisärahoitointia.

* Makrotaloudellinen rahoitustuki ja Euratomin lainat.

** EIP:n lainojen takaukset.

Toinen osa:

Mahdollisten riskien arviointi: tärkeimmistä lainatoimista hyötyvien EU:n ulkopuolisten maiden talouksien tila

1. JOHDANTO

Ensimmäisessä osassa esitetyt numerotiedot kuvastavat yleisestä talousarviosta katettavien riskien määrällistä puolta. Nämä tiedot on kuitenkin suhteutettava riskin laatuun, joka riippuu lainatoimen lajista ja lainan saajan tilanteesta. Jäljempänä selvitetään niitä viimeaikaisia tapahtumia, jotka voivat vaikuttaa maariskiyhdistelmään.

Tässä toisessa osassa esitettävä maariskiarvio sisältää riski-indikaattoreiden taulukon (katso liitteet) kaikkien niiden EU:n ulkopuolisten maiden osalta, jotka ovat saaneet EY:n makrotaloudellista rahoitusapua ja joilla edelleen on velkoja maksettavana EY:lle. Tekstissä analysoidaan niitä maita, joista on saatu riskiarvioon vaikuttavaa merkittävää uutta tietoa edellisen, vuoden 2001 ensimmäiset kuusi kuukautta kattaneen kertomuksen laatimisen jälkeen.

Tässä osassa esitettävä arvio koskee vain edellä mainittuja maita lähinnä siksi, että yhteisön rahoitusriskit muualla (erityisesti EIP:n myöntämien lainojen takauksina) ovat vain murto-osa kokonaisrahoitusriskeistä ja ne myös on hajautettu useisiin maihin.

2. LIITTYMISEEN VALMISTAUTUVAT MAAT

2.1. Bulgaria

Vuonna 2001 kasvu jatkui nopeana, vaikkakin hiukan hitaampana kuin vuonna 2000 (4,7 prosenttia vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana verrattuna 5,8 prosenttiin vuonna 2000). Teollisuustuotanto kasvoi 9 prosentilla vuoden 2001 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana. Ulkomaista suoria sijoituksia oli vähemmän kuin vuonna 2000, mutta kotimaiset investoinnit ovat nousussa, mikä kuvastaa talouden vakauden ja uudistusten synnyttämää yritysten luottamuksen kasvua. Työttömyys laski viimeisen puolen vuoden aikana noin puoli prosenttiyksikköä, mutta on edelleen korkea, miltei 17 prosenttia.

Valuuttakatejärjestelmä (EUR 1 = BGN 1,96) on säilytetty tarkastelukauden ajan, ja hallitus suunnittelee säilyttävänsä sen ainakin Euroopan unioniin liittymiseen asti. Inflaatio kiihtyi kuitenkin vuoden 2000 lopulla ja vuoden 2001 alkupuoliskolla ja oli yhdessä vaiheessa vuositasolla 12 prosenttia, mutta laski sitten tasaisesti noin 5 prosenttiin (syksyllä 2001).

Vaihtotaseen alijäämän arvioidaan olevan 6,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2001, mikä on hieman suurempi kuin vuonna 2000. Palvelutaseen ylijäämä kasvoi edelleen pääasiassa matkailutulosten vuoksi, mutta kauppataase heikkeni jonkin verran.

Bulgarian julkinen talous on pysynyt terveenä. Julkisen talouden alijäämä oli 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000, ja vaalivuonna 2001 sen ennustetaan jäävän alle yhden prosentin suhteessa BKT:hen. Alijäämän odotetaan olevan 0,8 prosenttia

vuonna 2002, ja julkisen talouden kaavaillaan olevan kutakuinkin tasapainossa vuonna 2003. Julkisen talouden velka vähenee nopeasti: vuonna 1997 se oli selvästi yli 100 prosenttia suhteessa BKT:hen (vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 72,2 prosenttia), ja vuoden 2001 lopussa sen odotetaan olevan noin 69 prosenttia.

Joulukuun 2001 puolivälissä Kansainvälinen valuuttarahasto ja Bulgarian uusi hallitus sopivat lisäohjelmasta. Vaikka IMF:n hallintoneuvosto hyväksyi valmiusluottojärjestelyn helmikuussa, luokituslaitokset nostivat Bulgarian valtion takaamien velkojen luokitusta jo ennen sitä (Moody's Investors Services nosti 19. joulukuuta 2001 Bulgarian luokituksen B2:sta B1:een; Fitch ja Standard & Poor's nostivat luokituksen 14. tammikuuta 2002 B+:sta BB-:een).

2.2. Liettua

Monet tunnusluvut osoittavat Liettuan talouden vahvistuvan. Edellistä arviota BKT:n kasvusta vuonna 2000 on korotettu 0,6 prosenttiyksikköä 3,9 prosenttiin. Vuoden 2000 kasvu perustui paljolti vahvaan vientiin, ja tämä suuntaus on jatkunut, vaikka monen Liettuan kauppakumppanin talouskasvu on hidastunut. Tämän kehityksen ansiosta Liettua onnistui ylläpitämään vahvaa kasvua vuonna 2001. Alustavien lukujen perusteella kasvun arvioidaan olleen 5,8 prosenttia. Talouskehityksessä tapahtui vuonna 2001 aiempiin vuosiin verrattuna huomattava muutos kiinteän pääoman bruttomuodostuksessa, joka on tärkeä tulevien vuosien kasvupotentiaalille.

Voimakkaasta kasvusta huolimatta inflaatio on pysynyt suhteellisen hitaana. Kuluttajahinnat nousivat vuonna 2001 keskimäärin 1,3 prosenttia. Inflaatiota on osaltaan pitänyt hitaana litin revalvoituminen suhteessa euroon. Koska liti on sidottu euroon helmikuusta 2002 ja kotimainen kysyntä on piristymässä, inflaatio kuitenkin todennäköisesti nopeutuu tulevaisuudessa.

Vaikka työttömyys on hieman vähentynyt vuoden 2001 alun huippuluvuista, selvää alenemistrendiä ei ole havaittavissa. Työttömyys oli vuoden 2001 toisella neljänneksellä työvoimatieustelun mukaan 16,5 prosenttia, ja se onkin talouden vakavimpia ongelmia. Työmarkkinoiden pirstaleisuus voi lähivuosina estää talouskasvun jatkumista.

Vahva vienti yhdessä suhteellisen heikon kotimaisen kysynnän kanssa on johtanut vaihtotaseen alijäämän tuntuvaan pienenemiseen. Vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana vaihtotaseen alijäämä oli 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun se vuotta aiemmin oli ollut 5 prosenttia. Ulkomaiset suorat sijoitukset ovat samana aikana kasvaneet, ja ne kattoivat kokonaan vaihtotaseen alijäämän vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana.

Liettua on harjoittanut kireää finanssipolitiikkaa vähentääkseen julkisen talouden alijäämää, joka huippuvuotena 1999 oli 7,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2000 se supistui 2,8 prosenttiin, ja vuoden 2001 tavoite, 1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, näyttää mahdolliselta saavuttaa, koska sekä valtion budjetti että sosiaaliturvamaksujen kertymä näyttävät odotuksia paremmilta. Vuoden 2002 tavoitteena on 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Lähivuosina julkisen talouden alijäämän voidaan odottaa pysyvän suunnilleen tällä tasolla, koska suuremman vähennyksen estävät rakenneuudistuksiin - eläkeuudistukseen, talletusten palautuksiin jne. - liittyvät kustannukset.

2.3. Romania

Vuoden 2001 toisella puoliskolla talouskehitys parani edelleen. Viranomaiset saivat uudelleen IMF:n tuen ja alkoivat tiukentaa liiallista kasvua vahvistavaa politiikkaa. Vaihtotaseen alijäämä kasvoi, mutta sen rahoittaminen oli helppoa, koska kaikki keskeiset luokituslaitokset nostivat Romanian luokitusta. Vaikka viime aikoina on tapahtunut edistystä, makrotalouden näkymät ovat edelleen epävarmat, sillä maailmantalouden kasvun hidastuminen heikentää viennin kehitystä eivätkä viranomaiset edelleenkään ole onnistuneet kestävästi tiukentamaan tulopolitiikkaa ja julkisen talouden kuria.

BKT kasvoi vuoden 2001 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana 5,1 prosenttia, mihin vaikutti entistä suurempi varastojen kasvu ja kotitalouksien kulutuksen nousu. Finanssi- ja tulopolitiikkaa väljennettiin aluksi, mikä voimisti elpymistä, mutta politiikkaa kiristettiin jälleen vuoden toisella puoliskolla. Tämä mahdollisti sen, että BKT:n alijäämätavoite, 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, saavutettiin, vaihtotaseen alijäämän kasvu hidastui niin, että alijäämä oli 5,0 prosenttia suhteessa BKT:hen marraskuussa 2001 ja inflaatio hidastui vuoden 2001 loppuun mennessä vuositasolla noin 10 prosenttiyksikköä, 30,3 prosenttiin, vaikka energian hinnat nousivat jyrkästi. Talouskehityksen paranemisen ansiosta kaikki kolme keskeistä luokituslaitosta nostivat Romanian velkaluokitusta, jonka jälkeen Romania pystyi hakemaan rahoitusta kansainvälisiltä markkinoilta entistä paremmin ehdoin. Ulkoisen velan ennustettiin olevan lokakuun lopussa 30,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, eli velka kasvoi, mutta oli kansainvälisesti katsoen edelleen pieni.

IMF:n johtokunta hyväksyi 31. lokakuuta 2001 18 kuukauden valmiusluottojärjestelyn, jonka määrä on 300 miljoonaa erityisnosto-oikeutta (383 milj. USD) ja jolla tuetaan inflaation asteittaista hidastamista ja maltillista ulkoista sopeutusta samalla kun talouskasvu pidetään kestävässä vauhdissa.

IMF:n sopimusta valmisteltaessa käynnistettiin rakenneuudistukset uudelleen erityisesti energia-alalla, jolla viranomaiset alkoivat nostaa maksuja, jotta vähitellen päästäisiin kustannusvastaavuuteen. Suuria tappioita tehneen SIDEX-terästehtaan myynti oli huomattava saavutus yksityistämisohjelmassa. Uudistusten yleisvauhti oli kuitenkin edelleen hidas, sillä IMF:n kanssa asetettuja suuntaa-antavia yksityistämistavoitteita ei saavutettu. Muitakin poikkeamia esiintyi energialaitosten maksujen perinnän parantamisessa ja maksurästien perimisessä valtiolle.

3. LÄNSI-BALKAN

3.1. Bosnia ja Hertsegovina

Vuoden toisella puoliskolla uusien yhteisöjen vuoden 2001 alussa muodostetut hallitukset pääsivät vauhtiin uudistuksissa. Makrotaloutta koskevat vuoden 2001 tiedot osoittavat, että BKT:n kasvu hidastui edelleen, ja viranomaiset odottavat kasvun olevan vuonna 2001 noin 5-6 prosenttia, kun se alun perin arvioitiin 8 prosentiksi. Työttömyys arvioidaan noin 40 prosentiksi työvoimasta, mikä on Länsi-Balkanin korkeimpia työttömyyslukuja. Ulkoisesta rahoituksesta suhteessa BKT:hen esitetyt vuoden 2001 alustavat arviot osoittavat jyrkkää laskua 23 prosenttiin, kun luku vuonna 2000 oli 44 prosenttia. Inflaatio pysyi hitaana (arvio 4,5 prosenttia vuonna 2001) ja vaihdettava

markka (Konvertible Marka, KM) on kiinnitetty valuuttakatejärjestelmän sääntöjen tiukan noudattamisen ansiosta Saksan markkaan ja siten euroon lujasti suhteessa 1:1. Julkisen talouden menot olivat edelleen hyvin suuret, arviolta noin 44 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2001. Odotettua suuremmat alijäämät ovat pakottaneet valtion ryhtymään vuoden lopulla toimiin juoksevien menojen supistamiseksi käytettävissä olevien resurssien mukaisiksi.

Viennin vuonna 2000 alkanut elpyminen jatkui (osittain siksi, että Jugoslavian markkinat avautuivat jälleen). Tuonti supistui samana aikana (koska jälleenrakennuksen rahoitus väheni). Sen vuoksi vaihtotaseen alijäämä supistui, mutta vain vähän (22,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000 ja 20,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2001, kumpikin ilman siirtoja). Epäsuotuisa liiketoimintaympäristö selittää myös, miksi Bosnia ja Hertsegovina houkuttelee niin vähän kovinkin tarpeellisia ulkomaisia sijoituksia, joiden osalta sen tilanne on Keski- ja Itä-Euroopan maiden heikoimpia.

Kun toukokuussa 1998 allekirjoitetun IMF:n valmiusluottojärjestelyn lopputarkastus saatiin päätökseen toukokuussa 2001, neuvottelut uudesta valmiusluottojärjestelystä käynnistettiin BiH:n viranomaisten kanssa. BiH:n viranomaisten hidas edistyminen eräissä avaintoimissa sekä syyskuun 11. päivän tapahtumat on viivästyttäneet uuden valmiusluottojärjestelyn allekirjoittamista, mutta asia saataneen päätökseen vuoden 2002 alkukuukausina.

BiH:n ulkomainen velka on edelleen suuri (noin 55,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2001), josta osa on entiseltä Jugoslavalta perittyä huomattavaa velkataakkaa. Velanhoitokustannusten suhde vientiin on kuitenkin suhteellisen alhainen, mikä kuvastaa sitä, että suuri osa lainoista on saatu hyvin edullisin ehdoin ja velanhoidolle on sovittu uudet aikataulut. Mikään riskiluokituslaitos ei kuitenkaan esitä Bosniaa ja Hertsegovinaa koskevia riski-indikaattoreita. Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin käyttämällä siirtymävaiheen tunnusluvuilla, jotka kuvastavat Keski- ja Itä-Euroopan maiden uudistusten edistymistä, BiH sijoittui asteikon loppupäähän vuonna 2001, vaikka suurten yritysten yksityistämisessä tapahtuikin edistystä. Vaikka BiH selviytyikin vuonna 2001 ulkoisista velanhoitovelvoitteistaan, ulkoisen velan suuruus ja vaihtotaseen alijäämä yhdessä vähenevän ulkomaisen avun kanssa pitävät maariskin merkittävänä. Sääntöjä, joiden mukaan yhteisöiltä valtion velan hoitoon tulevat siirrot toteutetaan, on vahvistettava.

3.2. Jugoslavian liittotasavalta

Yleisesti ottaen näyttää siltä, että yhden vuoden kuluttua Jugoslavian liittotasavallassa vuoden 2000 lopulla tapahtuneista poliittisista muutoksista viranomaiset ovat saaneet aikaan huomattavaa edistystä makrotalouden vakauttamisessa, valuutta-, hinta- ja ulkomaankauppajärjestelmän vapauttamisessa ja markkinoiden luottamuksen parantamisessa IMF:n tukemien ohjelmien avulla. BKT:n määrä kasvoi vuonna 2001 noin 5,5 prosenttia (Montenegrossa noin 3,5 prosenttia). Rahapolitiikka oli edelleen tiukkaa vuoden 2001 ajan, ja reaalisien perusrahan 30 prosentin lisäys oli peräisin Jugoslavian keskuspankin valuuttamarkkinoilla tekemistä ostoista. Inflaatio hidastui huomattavasti vuoden 2000 lopun 115 prosentista noin 40 prosenttiin vuoden 2001 lopussa (Montenegrossa se oli 25 prosenttia, vuonna 2000 22 prosenttia), ja julkisen talouden konsolidoitu alijäämä (ennen avustuksia) pysyi 2,4 prosentissa suhteessa BKT:hen, vaikka alkuperäinen ohjelmataavoite oli ollut 6,1 prosenttia.

Maksutaseessa kaupan alijäämä kasvoi vuonna 2001; se arvioitiin noin 3 miljardiksi dollariksi. Suuret maksuvirrat ulkomailta ja palvelutulot rajoittivat kuitenkin vaihtotaseen alijäämän noin 1,075 miljardiin dollariin ennen avustuksia. Viranomaisten alustavat maksutase-ennusteet vuodeksi 2002 viittaavat siihen, että vaihtotaseen alijäämä olisi noin 1,5 miljardia dollaria (ennen avustuksia), mikä merkitsisi velanhoitorasitteen ja ulkomailta rahoitetun hankekohtaisen tuonnin kasvua. Dinaari pysyi vakaana suhteessa 30 dinaaria : 1 Saksan markka, ja kokonaisvaluuttavaranto oli tammikuussa 2002 noin 1,3 miljardia dollaria (605 milj. dollaria tammikuussa 2001).

Jugoslavian liittotasavallan (JLT) jäljellä olevan ulkomaanvelan uudelleenjärjestelyssä on tapahtunut merkittävää edistystä. Vuoden 2001 lopulla velkaa oli 12,2 miljardia dollaria eli 140 prosenttia suhteessa BKT:hen. Monenvälisen velan osalta JLT on hoitanut kokonaan IMF:n ja EIP:n lainat ja tehnyt Maailmanpankin kanssa sopimuksen velkojen uudelleenjärjestelystä. Myös Pariisin klubin ja JLT:n viranomaisten välistä sopimusta on pidettävä tärkeänä maan ulkoisen rahoitusaseman kestävyyskannalta. Sopimuksen mukaan Pariisin klubiin kuuluville velkojille olevien (noin 4,5 miljardin dollarin) JLT:n velkojen nettonykyarvoa alennetaan vuoteen 2005 mennessä vaiheittain 66 prosenttia ja jäljellä olevan velkakannan maksuaikataulu muutetaan 22 vuodeksi, joista 6 on vapaavuosia. Tämän huojennuksen ehtona on, että JLT neuvottelee ja toteuttaa onnistuneesti uuden kolmivuotisen laajennetun rahoitusjärjestelyn. JLT:n viranomaiset toivovat pääsevänsä Pariisin klubin jäsenten kanssa kahdenvälisiin sopimuksiin vuoden 2002 alussa ja pyrkivät aktiivisesti samanlaiseen sopimukseen Lontoon klubiin kuuluvien velkojen kanssa. Serbian ja Montenegron välillä ei ole tehty poliittista sopimusta jäljellä olevien ulkoisten velkasitoumusten jakamisesta lukuun ottamatta EIP:n ja Maailmanpankin lainoja. Kummankin tasavallan vuoden 2002 talousarviossa on kuitenkin velanhoitovaroaukset, joita ne pitävät varovaisina.

3.3. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia

Ensimmäisen vuosipuoliskon turvallisuuskriisin seurauksena BKT supistui vuonna 2001 huomattavasti, noin 4,6 prosenttia. Julkisen talouden alijäämäksi vuonna 2001 arvioidaan noin 6,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Työttömyysaste oli edelleen korkea, 29,5 prosenttia vuoden 2001 lopulla, ja se kuvastaa alhaista tuotantotasoa. Jonkinlainen makrotalouden vakaus kuitenkin säilyi kriisistä huolimatta. Kuluttajahintainflaatio pysyi noin 5,3 prosenttina vuoden 2001 ajan, mikä johtui varovaisesta rahapolitiikasta, joka perustui valuutan kiinnittämiseen euroon. Se on estänyt maata joutumasta inflaatiokierteeseen.

Kriisi aiheutti keskeytyksiä ulkomaankauppaan. Vuodesta 2000 tuonti supistui (-348 milj. USD) enemmän kuin vienti (-161 milj. USD) ja kaupan alijäämä kaventui vastaavasti (-187 milj. USD). Vaihtotaseen alijäämä puolestaan kasvoi rajusti 10,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kovan valuutan reservi pysyi huomattavana noin 779 miljoonassa dollarissa vuoden loppuun, mikä vastasi 4,9 kuukauden vientiä. Tämä johtui suurelta osin huomattavista yksityistämistuloista, jotka saatiin, kun teleoperaattorista myytiin 51 prosenttia tammikuussa 2001.

Vuoden 2001 lopulla, kun edellisestä IMF:n ohjelmasta oli jääty keväällä jälkeen, viranomaiset pääsivät IMF:n kanssa uuteen sopimukseen IMF:n valvomasta kuuden kuukauden ohjelmasta, jolla perustetaan makrotalouden kehikko. Ohjelma alkoi

1. tammikuuta 2002. Viranomaiset ovat ilmoittaneet pyrkivänsä sopimaan uudesta suuremmasta luottoerästä IMF:n kanssa myöhemmin vuoden 2002 aikana.

Vuoden 2001 lopussa EJTM:n ulkomaisen velan suhde BKT:hen oli 39 prosenttia ja maa pystyi täyttämään velanhoitovelvoitteensa. Maariski oli yleisesti ottaen edelleen hyvin suuri vuoden 2001 toisella puoliskolla. Taloudessa IMF:n valvomalla ohjelmalla turvataan budjettikuri, ja se on ensimmäinen askel kohti kunnianhimoisempaa sopimusta. Poliittisessa kehityksessä on edistytty huomattavasti: 13. elokuuta allekirjoitettiin puitesopimus, joka on perustana rauhanomaiselle sopimiselle, parlamentti teki 16. marraskuuta muutoksia perustuslakiin, ja tammikuussa 2002 annettiin paikallista itsehallintoa koskeva laki. Tuoreiden tietojen mukaan väestöryhmien väliset jännitteet jatkuvat ja tilanne on edelleen tulenarka.

4. UUDET ITSENÄISET VALTIOT

4.1. Armenia

Armenian talous kasvoi vuonna 2001 noin 9 prosentin ennätysvauhtia (6 prosenttia vuonna 2000). Sekä vienti että kotimainen kulutus tukivat kasvua. Vienti kasvoi 14 prosenttia, kun taas tuonti pysyi jokseenkin edellisen vuoden tasolla. Toisaalta vähittäiskauppa kasvoi 13 prosenttia. Koska Armenia on melko eristynyt maailman markkinoista, ei yleinen talouskasvun hidastuminen ole vaikuttanut siihen.

Vuoden 2001 aikana julkisen talouden tulot kasvoivat veronkannon parantuessa, mutta myönteinen kehitys ei jatkunut koko vuotta, ja loppuvuodesta talousarvion toteuttamisessa oli vaikeuksia. Nämä tulojen lisäykset auttoivat viranomaisia maksamaan eläkerästejä jonkin verran. Julkisen talouden alijäämä ei vähentynyt merkittävästi vuonna 2001, ja alijäämän arvioidaan pysyneen melkein 5 prosenttina suhteessa BKT:hen. Rahapolitiikkaa kevennettiin vähitellen vuoden 2001 aikana, ja kuluttajahintainflaatio kiihtyi vuoden 2000 0,4 prosentista 2,9 prosenttiin vuonna 2001. Se on kuitenkin edelleen ennustettua 3,5 prosenttia hitaampi. Armenian dram oli vuonna 2001 melko vakaa, noin 560 dramia Yhdysvaltain dollarialta. Vaihtotaseen alijäämä (siirrot mukaan luettuina) supistui vuonna 2001 jonkin verran, 11 prosenttiin suhteessa BKT:hen (14 prosenttia vuonna 2000). Kokonaisvaluuttavaranto oli riittävä ja vastasi edelleen yli 3 kuukauden tuontia. Ulkoinen velka oli vuoden 2001 alussa noin 860 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria (noin 45 prosenttia suhteessa BKT:hen) eikä siinä tapahtunut merkittävää muutosta vuoden 2001 aikana. Vuoden lopulla Armenia sopi Venäjän kanssa 94 miljoonan dollarin velkansa muuttamisesta pääomaksi. Sopimus tulee voimaan vuonna 2002.

4.2. Valko-Venäjä

BKT:n määrä kasvoi vuoden 2001 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana kolme prosenttia. Vaikka teollisuuden kasvu jatkui, Valko-Venäjän teollisuusyritykset osoittavat entistä enemmän heikkouden merkkejä: varastot kasvavat ja voitot pienenevät. Inflaatio on hidastunut huomattavasti, ja valuuttakurssi on suhteellisen vakaa.

Uskottavuudeltaan heikot pitkän aikavälin ohjelmat ovat edelleen talouspolitiikan keskeinen piirre. Rahaviranomaiset ovat onnistuneet nostamaan rahan arvoa huomattavasti ja ehkäisemään valuutan epävakautta, mutta valtiolle myönnetään edelleen

lainaa, mikä on mahdollistanut kotimaisten menorästien kasautumisen julkisen talouden alijäämän hillitsemiseksi. Vaikka kansainväliset rahoituslaitokset tukivat joitakin viimeaikaisia poliittisia muutoksia, ne eivät ole luvanneet kestäviä lainaohjelmia välittömästi.

Vienti on kehittynyt heikosti vuoden 2001 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien, sillä vienti Venäjälle väheni edellisestä vuodesta ja vienti IVY-maiden ulkopuolelle kasvoi vaimeasti. Valko-Venäjä tuskin saa korvaavaa viennin lisäystä perinteisten markkinoidensa ulkopuolelta, koska siihen tarvittaisiin valkovenäläisten tuotteiden kilpailukyvyyn, markkinoinnin ja jakelun parannuksia Länsi-Euroopassa, ja maalla on vähäiset mahdollisuudet houkutella niin paljon sijoituksia kuin tähän tarvittaisiin. Tuonnin vähentäminen ja tuonnin korvaamiseen kotimaisilla tuotteilla tähtäävät ohjelmat, jotka nykyisellään luovat positiivisen kauppataaseen, eivät onnistu pitkällä aikavälillä patoamaan tuontikysynnän kasvua. Näin ollen vaihtotaseen alijäämä todennäköisesti kasvaa keskipitkällä aikavälillä selvästi. Koska ulkomainen velka on vähäinen (alle 10 prosenttia suhteessa BKT:hen), sen takaisinmaksu ei ole välittömästi uhattuna.

4.3. Georgia

Taloukasvu kiihtyi vuonna 2001, jolloin BKT:n määrä kasvoi 4,5 prosenttia (1,9 prosenttia vuonna 2000). Kasvu syntyi pääosin maataloudesta, joka toipui edellisen vuoden kuivuudesta. Teollisuustuotanto puolestaan väheni yhden prosentin.

Julkisen talouden alijäämä on supistunut huomattavasti (–7 prosenttia vuonna 1999, –4 prosenttia vuonna 2000 ja –2 prosenttia vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla). Tulojen hankinnan heikkouden vuoksi julkista taloutta on vakautettu jatkuvalla menojen rajoittamisella. Tämän vuoksi hallitus ei ole pystynyt vähentämään kertyneitä sosiaalimenorästejä suunnitellusti. Julkisen talouden kokonaistulot kasvoivat hieman, noin 14,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä on kuitenkin edelleen alueen alhaisimpia lukuja.

Rahapoliittiset viranomaiset täyttivät sitoumuksensa inflaation pitämisestä hitaana. Kuluttajahintainflaatio oli vuoden lopussa hieman odotettua hitaampi, 3,4 prosenttia (vuoden 2000 lopussa 4,6 prosenttia). Larin nimelliskurssi heikkeni vuonna 2001 noin 7 prosenttia, ensin Turkin talouskriisin yhteydessä ja sitten hallituksen erottua marraskuussa 2001. Vuoden lopulla larin kurssi suhteessa Yhdysvaltain dollariin oli noin 2,15:1. Vaihtotaseen alijäämä heikkeni vuonna 2001 edelleen jonkin verran vuoden 2000 tasosta, joka oli 5,5 prosenttia suhteessa BKT:hen viralliset siirrot mukaan luettuina. Ulkomaiset suorat sijoitukset vähenivät kasvettaaan vuonna 2000, eikä nykyisessä negatiivisessa suuntauksessa ole odotettavissa välittömiä muutoksia vuonna 2002, koska yleinen sijoitusilmasto on edelleen epäedullinen. Valuuttareservi kasvoi hieman mutta on edelleen pieni (varanto vastasi alle 1,5 kuukauden tuontia). Georgian ulkoinen velka oli vuoden lopussa lähes 1,7 miljardia Yhdysvaltain dollaria (noin 52 prosenttia suhteessa BKT:hen). Kahdenväliset keskustelut jatkuivat velkojen kanssa, kun Pariisin klubin kanssa oli päästy sopimukseen maaliskuussa 2001. Kaikki kahdenväliset keskustelut saataneen päätökseen vuoden 2002 alkukuukausina, myös suurimman Pariisin klubin ulkopuolisen velkojan Turkmenistanin kanssa.

4.4. Moldova

Moldovan BKT:n reaalikasvun odotetaan olevan edelleen melko vahva, vuonna 2001 toteutuneella noin 4-5 prosentin tasolla, mutta sitä rajoittavat hidas uudistustahti ja maan yksipuolinen talous. Suhteellisen hidas inflaatio ja valuutan vähäinen heikkeneminen estävät valuutan reaaliarvon vahvistumisen. Vaihtotaseen alijäämä on edelleen suuri, 5-7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuoden 2001 viimeisestä neljänneksestä lähtien finanssipolitiikkaa on kevennetty tuntuvasti.

Moldovan ulkoinen velka on kasvanut suunnattomasti kahdeksan viime vuoden aikana. Nyt velkaa on 1,5 miljardia Yhdysvaltain dollaria, 120 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vain 9 prosenttia näistä luotoista sijoitettiin talouteen ja kaikki muu käytettiin julkisen talouden ja maksutaseen alijäämien rahoittamiseen.

Vuonna 2001 Moldova maksoi ulkomaisia velkoja 110 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, mikä vastaa kolmannesta julkisen talouden tuloista. Hallituksen on pakko hakea velkojen uudelleenjärjestelyä, koska varsinkin vuosi 2002 merkitsee velvoitteiden huippuvuotta, jonka aikana velkoja on maksettava 200 miljoonaa dollaria. Velkojen rakenne, jossa IMF:ltä, Maailmanpankilta, Venäjän kaasumonopolilta Gazpromilta ja Pariisin klubin velkojavaltioilta on kultakin 20 prosenttia velasta ja loppu jakaantuu lukuisien monenvälisten ja pienempien kahdenvälisten luotonantajien kesken, estää nopean ja laajan uudelleenjärjestelyn. Velkojen maksaminen osoittautui vaikeaksi jo vuonna 2001. Moldova sai kesäkuussa vaivoin hoidetuksi 3,7 miljoonan dollarin arvoisten eurobondien maksun. Parlamentti jopa velvoitti keskuspankin avaamaan 30 miljoonan dollarin luottojärjestelyn ulkomaisten velkojen maksuun. Tämä on näkynyt ulkoisten arvioiden heikentymisenä. Luokituslaitos Moody's laski Moldovan ulkomaisten sitoumusten luokituksen Caa1:teen ja sen pankkitalletusten luokituksen Caa2:een, ja Fitch puolestaan julkisti, että mahdollisuudet saada kesäkuussa 2002 erääntyvät 75 miljoonan dollarin eurobondit maksetuksi kokonaan ovat vähäiset.

Moldovan viranomaiset pyysivät maaliskuussa tapaamista Pariisin klubiin kuuluvien velkojien kanssa toivoen uuden maksuaikataulun laatimista. Se edellyttäisi kuitenkin sen IMF:n ohjelman jatkamista, joka puolestaan edellyttää Moldovan Gazprom-velkojen ehtojen uudelleenneuvottelua ja erityisesti aiemmin myönnetyn valtion takauksen peruutusta.

4.5. Tadžikistan

BKT:n määrän kasvuksi vuonna 2001 arvioidaan 6 prosenttia (8,3 prosenttia vuonna 2000). Talouskasvu on vähitellen levinnyt useille talouden aloille hallitsevien puuvilla- ja alumiinialojen ulkopuolelle (elintarvikkeiden jalostukseen, metsätalouteen ja rakennustarvikkeisiin). Alumiinin tuotannon kasvutrendi jatkui ja myös puuvillasato oli hyvä, mutta maailmanmarkkinahintojen lasku kummallakin alalla heikensi tuloksia. Aluetta vuosina 2000-2001 vaivanneen kovan kuivuuden vaikutukset tuntuvat yhä. Viljasato kärsi edelleen kuivuudesta, joka vaikutti myös vesivoimaloihin aiheuttaen sähkön nettotuonnin lisäyksen.

Julkisen talouden alijäämäksi vuonna 2001 arvioidaan noin 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen (suunnilleen sama kuin vuonna 2000). Vaihtosuhteen heikkeneminen, kuivuus ja turvatoimista aiheutuneet lisämenot (jotka liittyvät naapurina olevan Afganistanin tilanteeseen) aiheuttivat talousarvioon lisäpaineita vuoden mittaan.

Vaihtotaseen alijäämän arvioidaan vuonna 2001 kasvaneen noin 7 prosenttiin suhteessa BKT:hen (6,3 prosenttia vuonna 2000). Rajatylittävään kauppaan vaikuttivat lisääntyneet ongelmat rajoilla. Alumiini ja puuvilla tuottavat edelleen jopa 65 prosenttia vientituloista ja kauppataase on sen vuoksi hyvin herkkä niiden maailmanmarkkinahintojen vaihtelulle.

Rahapolitiikan tiukentamisen seurauksena inflaatio hidastui vuoden 2001 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana nopeasti noin 10 prosenttiin (keskimäärin 33 prosenttia vuonna 2000). Tadzikistanin somoni vakiintui vuonna 2001, kun se oli aluksi devalvoitunut lokakuussa 2000 tapahtuneen käyttöönottonsa jälkeen. Tadzikistanin ulkoinen velka pysyi vuonna 2001 suunnilleen ennallaan noin 1,3 miljardina Yhdysvaltain dollarina (arviolta 116 prosenttia suhteessa BKT:hen). Ulkoisen velan nettonykyarvon suhde julkisen talouden tuloihin oli vuonna 2001 noin 400 prosenttia. Keskuspankin kokonaisvaluuttavaranto kattaa alle 2 ½ kuukauden tuonnin.

4.6. Ukraina

Vaikka talouskasvu hidastui koko maailmassa, Ukrainan BKT:n määrä kasvoi vuoden 2001 yhdentoista ensimmäisen kuukauden aikana 9 prosenttia vuoden 2000 samasta jaksosta. Tarjontapuolen kasvua on ruokkinut sekä maatalous että teollisuustuotanto, ja maataloudessa saatiin jälleen poikkeuksellinen viljasato. Kysyntäpuolella tärkeimpiä käyttövoimia ovat kulutus ja investoinnit. Kasvu osoittaa kuitenkin hidastumisen merkkejä, koska kysyntä on heikentynyt Venäjällä ja muissa tärkeissä kauppakumppanimaissa. Vuonna 2002 BKT:n kasvun odotetaan hidastuvan noin 5 prosenttiin, mikä heijastaa reaalisien valuuttakurssin vahvistumisen kielteistä vaikutusta nettovientiin ja sitä, että kahden viime vuoden suotuisien säiden jatkuminen ei ole kovin todennäköistä.

Vaikka taloudellinen toiminta voimistui, inflaatio on hidastunut. Marraskuussa 2001 vuositason kuluttajahintainflaatio oli alimmillaan itsenäistymisen jälkeen, 4,5 prosenttia, kun se heinäkuun 2000 huippuaikoinaan oli 32 prosenttia. Inflaation hidastuminen johtuu useista tekijöistä: grivnan vähäisestä nimellisrevalvoitumisesta, varovaisesta finanssipolitiikasta, vuosien 2000 ja 2001 hyvistä sadoista ja öljyn hinnan laskusta. Reaalipalkkojen ja -eläkkeiden nousun ja raha-aggregaattien nopean laajenemisen odotetaan kiihdyttävän inflaatiota uudelleen vuonna 2002. Joulukuussa 2001 rahapolitiikkaa kevennettiin edelleen, kun keskuspankki alensi jälleenrahoituskorkoaan 15 prosentista 12,5 prosenttiin. Tämä oli jo kuudes koronalennus vuoden 2001 aikana (vuoden 2000 lopulla korko oli 27 prosenttia).

Julkisen talouden konsolidoitu alijäämä oli 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2001. Vuoden 2002 talousarviossa ennustetaan 1,8 prosentin alijäämää suhteessa BKT:hen, mitä IMF on vaatinut, mutta talousarviossa ei oteta riittävästi huomioon tarvetta selvittää arvonlisäveron palautusrästejä eikä kustannuksia, joita aiheutuu parlamentin päätöksestä ottaa uudelleen käyttöön eräiden väestöryhmien etuoikeudet asumis-, liikenne- ja kunnallispalveluihin.

Edistyminen rakennemuutoksissa ja erityisesti yksityistämisessä hidastui merkittävästi vuoden 2001 toisella puoliskolla. Joitakin lupaavia askelia on kuitenkin otettu, kuten Banka Ukrainan (maksukyvytön valtion omistama pankki) pankkitoimiluvan peruuttaminen, uuden maanomistuksen hyväksyminen ja maksujen keräämisen tehostuminen energia-alalla.

Koska kotimainen kysyntä pitää tuonnin kasvun vahvana ja heikentynyt ulkomainen kysyntä ja valuutan reaalin vahvistuminen hidastavat viennin kasvua, vaihtotaseen ylijäämä on kaventumassa. Ylijäämän arvioidaan pienentyneen vuonna 2001 noin 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2000 oli 4,7 prosenttia; vuonna 2002 sen ennustetaan pienentyvän edelleen noin 1,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vaikka vaihtotase on edelleen ylijäämäinen, maksutase on haavoittuva. Venäjän kriisin jälkimainingeissa vuonna 1998 menetettiin mahdollisuudet käyttää kansainvälisiä joukkovelkamarkkinoita, ja ulkomaisten suorien sijoitusten määrä on edelleen ollut pettymys. Tästä johtuen virallinen valuuttavaranto on edelleen pieni (noin 2,9 mrd. USD, mikä vastasi 7,5 viikon tuontia kesäkuun 2001 lopussa), vaikka se on keväästä 2000 lähtien kasvanut hieman. Pariisin klubi sopi viime heinäkuussa Ukrainan velkojen uudesta maksuaikataulusta. IMF aktivoi laajennetun rahoitusjärjestelynsä uudelleen syksyllä 2001, mutta budjettierimielisyydet ovat viivästyttäneet ohjelman seitsemättä tarkistusta, joka oli alun perin suunniteltu tammikuuksi 2002. Ukrainan ulkoinen velkakanta oli vuoden 2001 lopussa 30 prosenttia suhteessa BKT:hen.

5. MUUT YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT

5.1. Algeria

Vuoden 2001 heikko talouskasvu johtui muiden alojen kuin öljyalan heikosta kehityksestä, ja sen vuoksi hallitus pani täytöntöön talouden elvytyssuunnitelman (2001-2004) virkistääkseen kysyntää ja työvoimavaltaista toimintaa, kunnostaakseen julkista infrastruktuuria ja kehittääkseen koulutusta. Kokonaispaketti vastaa noin 13 prosenttia BKT:stä neljän vuoden aikana, ja se kiihdyttää kasvua tilapäisesti. BKT kasvoi noin 3 prosenttia vuonna 2001. Hintojen nousu oli vaikeaa: kuluttajahintainflaatio oli keskimäärin 3,4 prosenttia ja julkisen talouden rahoitusasema ylijäämäinen vuonna 2001 (4 prosenttia suhteessa BKT:hen) öljyalan suurien tulojen ansiosta, vaikka elvytyssuunnitelmaan liittyvät menot kasvoivat toisella vuosipuoliskolla.

Öljyn ja kaasun hinnan vaihtelut vaikuttavat edelleen merkittävimmin maksutaseeseen, koska kyseinen ala on suuri (95 prosenttia viennistä, 30 prosenttia BKT:stä). Maksutase oli vuonna 2001 edelleen vahva, sillä öljyn keskihinta oli 24 dollaria barrelilta, vaikka öljyn hinta laski syyskuun 11. päivän jälkeen. Vaihutaseen ylijäämä oli 8,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2001, kun se vuonna 2000 oli 17 prosenttia suhteessa BKT:hen. Virallinen valuuttavaranto kasvoi 18 miljardiin dollariin ja vastasi vuoden lopussa 17 kuukauden tuontia.

Velan suhde BKT:hen parantui 40 prosenttiin vuoden 2001 lopulla, kun se vuonna 2000 oli 48 prosenttia. Velanhoitosuhde heikkeni kuitenkin 26 prosenttiin vuonna 2001, koska vienti supistui. Viranomaiset ovat ilmoittaneet aikovansa noudattaa varovaista velkapolitiikkaa ja pidentää nykyisen velkakannan maturiteettirakennetta.

Vuoden 2001 kahden viimeisen kuukauden aikana Algeria kärsi luonnononnettomuuksista (tulvista) ja levottomuuksien lisääntymisestä. Talouden haavoittuvuuden ja riskien kehittymisen kannalta öljymarkkinoiden vaikutus on edelleen suuri. Syyskuun 11. päivästä lähtien kehitys on ollut epäedullista. Öljyn hinta laski eikä ole sen jälkeen noussut, vaikka moni niin odotti. Tuotannon vähennyksistä on sovittu, mutta maailmanlaajuinen kysyntä on heikkoa ja hintanäkymät alenevat. Tämä heikentää sekä rahoitusasemaa että maksutasetta, vaikka öljyn vakausrahasto pehmentäisikin vaikutusta. Sisäpolitiikan hoidon paranemisen myötä Algerian talous pystyy kuitenkin entistä paremmin kohtaamaan ulkoiset sokit, kuten öljyn hintojen laskun.

Lyhenteet

DM	Saksan markka
EY	Euroopan yhteisö
EFF	Laajennettu rahoitusjärjestely (Extended Fund Facility)
EIP	Euroopan investointipankki
EU	Euroopan unioni
EUR	Euro
FDI	Suorat ulkomaiset sijoitukset
BKT	Bruttokansantuote
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
SBA	Stand-by Arrangement (valmiusluottojärjestely)
USD	Yhdysvaltain dollari

LIITE

1. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET YHTEISÖN TALOUSARVIOSTA KATETTAVIEN RISKIEN TILANTEESTA

1.1. Taulukot 1–3

Taulukoiden 1–3 tarkoituksena on esittää takausten ja vuosittaisten takaisinmaksujen pääoman ja korkojen määrä sellaisten varainhankinta- ja luotonantotoimintojen osalta, joiden riski katetaan yhteisön talousarviosta. Luvut esittävät näiden rahoitusjärjestelyjen suurimman mahdollisen riskin yhteisölle, joten niitä ei pidä tulkita siten, että niiden esittämät määrät tosiaankin katettaisiin talousarviosta. Varsinkin taulukon 3 osalta ei ole varmaa, että kaikki mainitut toimenpiteet tosiasiallisesti toteutetaan.

1.1.1. Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1)

Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä määritellään jokaiseen neuvoston päättämään rahoitusjärjestelyyn myönnetyn pääoman enimmäismäärien summana (yläraja).

Yhteisön talousarviosta katettavien riskien määrittämiseksi kokonaisuudessaan on otettava huomioon seuraavat tekijät, jotka muuttavat riskiä vastakkaisiin suuntiin:

- Riskiä lisäävät tekijät: lainojen pääoman enimmäismäärään on lisättävä lainoista perittävä korko,
- Riskiä pienentävät tekijät:
 - EIP:lle annettavien takausten rajaaminen 75 prosenttiin Välimeren alueen maiden kanssa allekirjoitettavien lainojen osalta,
 - EIP:lle annettavien takausten rajaaminen 70 prosenttiin neuvoston 14 päivänä huhtikuuta 1997 tekemällä päätöksellä tietyille yhteisön ulkopuolisille maille hyväksytyn luotonannon yhteydessä allekirjoitettavien lainojen osalta sekä riskien jako yhteisön ja EIP:n välillä, koska budjettitakaus kattaa eräissä tapauksissa vain poliittiset riskit,
 - EIP:lle annettavien takausten rajaaminen 65 prosenttiin neuvoston 22 päivänä joulukuuta 1999 tekemällä päätöksellä tietyille yhteisön ulkopuolisille maille hyväksytyn luotonannon yhteydessä allekirjoitettavien lainojen osalta sekä riskien jako yhteisön ja EIP:n välillä, koska budjettitakaus kattaa eräissä tapauksissa vain poliittiset riskit,
 - takaisinmaksetut lainat, koska kyseessä ovat (jäsenvaltioiden) maksutukea lukuun ottamatta myönnettyjen luottojen enimmäismäärät eivätkä hyväksytyt, jäljellä olevat luotot,
 - myönnettyjä määriä ei välttämättä käytetä kokonaan.

1.1.2. Lainakanta (taulukko 1)

Kyseessä on lainansaajan nostamista lainoista tiettynä päivämääränä jäljellä oleva, takaisinmaksettava lainapääoma.

Toisin kuin edellisessä ryhmässä, tähän eivät sisälly nostamattomat lainat eivätkä nostettujen lainojen takaisinmaksetut osuudet. Se kuvaa tiettynä päivämääränä olemassa olevia lainoja.

1.1.3. Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3)

Määrä saadaan arvioimalla kunakin varainhoitovuotena erääntyvien pääomien ja korkojen määrä.

Määrä lasketaan:

- a) joko ainoastaan nostettujen lainojen osalta (taulukko 2), jolloin takaisinmaksettava pääoma vastaa lainakantaa,
- b) tai nostettujen lainojen, päätettyjen mutta nostamattomien lainojen ja komission ehdottamien, päätöstä odottavien lainojen osalta (taulukko 3).

Tässä tapauksessa takaisinmaksettava pääoma vastaa myönnettyjen lainojen enimmäismäärää, johon on tarvittaessa lisättävä ne komission ehdottamat rahoitustoimenpiteet, joista ei vielä ole tehty päätöstä.

1.2. Talousarviosta taattavat lainatoimet

Taulukot 5a, 5b(1), 5b(2) ja 6.

TAULUKKO 5a

Otto- ja antolainaus jäsenvaltioiden hyväksi

Jäsenvaltioille annettujen lainojen tilanteen kehitys vuosipuoliskon aikana

miljoonaa euroa

MAA	Päätöksen numero	Päätöksen päivämäärä	Lainojen kesto (vuosina)	Lainojen tilanne - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - nostamatta olevat lainat (d)	Päätetyt määrät	Lainojen tilanne 1.7.2001	Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Lainan määrä 31.12.2001
							Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
ITALIA	93/67/ETY	18.01.93			8.000,00	0,00		0,00	0,00
			6	(c)	2.000,00				
			6	(c)	2.000,00				
			-	(d)	2.000,00				
			-	(d)	2.000,00				
EURATOM			(3)		4.000,00	40,00	0,00	0,00	40,00
	77/270-271/Euratom	29.03.77		(c)	500,00				
	80/29/Euratom	20.12.79		(c)	500,00				
	82/170/Euratom	15.03.82		(c)	1.000,00				
	85/537/Euratom	05.12.85		(b)(4)	1.000,00				
	90/212/Euratom	23.04.90		(d)(4)	1.000,00				
NCI (uusi rahoitusväline)			(3)		6.830,00	89,10		83,50	18,90
	78/870/ETY	16.10.78		(c)	1.000,00				
	81/19/ETY(1)	20.01.81		(c)	1.000,00				
	81/1013/ETY(2)	14.12.81		(c)	80,00				
	82/169/ETY	15.03.82		(c)	1.000,00				
	83/200/ETY	19.04.83		(c)	3.000,00				
	87/182/ETY	09.03.87		(c)	750,00				
YHTEENSÄ					18.830,00	129,10	0,00	83,50	58,90 ⁽⁵⁾

(1) Poikkeuksellinen tuki vuoden 1980 maanjäristyksestä kärsineiden Italian alueiden jälleenrakentamiseen.

(2) Poikkeuksellinen tuki vuoden 1981 maanjäristyksestä kärsineiden Kreikan alueiden jälleenrakentamiseen.

(3) Pitkäaikaiset lainat, joiden eräpäivät määräytyvät nostopäivien mukaan.

(4) Neuvosto on päättänyt ulottaa 21. maaliskuuta 1994 tehdyllä päätöksellä 94/179/Euratom Euratom-lainat hankerahoitukseen eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa.

(5) Ero johtuu muiden valuuttojen valuuttakurssien vaihtelusta suhteessa euroon.

TAULUKKO 5b (1)

Talousapuna annetut lainat yhteisön ulkopuolisille maille
Lainatilanteen kehittyminen vuosipuoliskon aikana edunsaajavaltioittain ja lyhennyserittäin

MAA	Päätöksen numero	Päätöksen päivä- määrä	Lainojen kesto (vuosina)	Erä- päivät	Lainojen tilanne - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat(b) - kokonaan nostetut lainat(c) - nostamatta olevat lainat (d)	Päätetyt määrät	Lainan määrä 1.7.2001	miljoonaa euroa Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Lainan määrä 31.12.2001
								Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
BULGARIA II	92/511/ETY	19.10.92				110,00				
1. erä			7	07.12.2001	(c)	70,00	70,00		70,00	0,00
2. erä			7	29.08.2003	(c)	40,00	40,00			40,00
BULGARIA III	97/472/EY	22.07.97				250,00				
1. erä			10	10.02.2008	(c)	125,00	125,00			125,00
2. erä			10	22.12.2008	(c)	125,00	125,00			125,00
BULGARIA IV	99/731/EY	08.11.99				100,00				
1. erä			10	21.12.2009	(c)	40,00	40,00			40,00
2. erä			-	-	(c)	60,00	60,00			60,00
ROMANIA II	92/551/ETY	27.11.92	7	26.02.2000	(a)	80,00				0,00
ROMANIA III	94/369/EY	20.06.94				125,00				
1. erä			7	20.11.2002	(c)	55,00	55,00			55,00
2. erä			7	20.11.2004	(c)	70,00	70,00			70,00
ROMANIA IV	99/732/EY	08.11.99				200,00				
1. erä			10	29.06.2010	(c)	100,00	100,00			100,00
2. erä			-	-	(d)	100,00	0,00			0,00
BALTIAN MAAT	92/542/ETY	23.11.92				220,00				
VIRO						40,00				
1. erä			7	31.03.2000	(a)	20,00	0,00			0,00
2. erä			-	-	(d)	20,00	0,00			0,00
LATVIA						80,00				
1. erä			7	31.03.2000	(a)	40,00	0,00			0,00
2. erä			-	-	(d)	40,00	0,00			0,00
LIETTUA						100,00				
1. erä			7	27.07.2000	(a)	50,00	0,00			0,00
2. erä			7	16.08.2002	(b)	50,00	25,00			25,00
EJTM I	97/471/EY	22.07.97				40,00				
1. erä			15	27.09.2012	(c)	25,00	25,00			25,00
2. erä			15	13.02.2008	(c)	15,00	15,00			15,00
EJTM II	99/733/EY					50,00				
1. erä					(c)	10,00	10,00			10,00
2. erä					(d)	40,00	0,00			0,00

Taulukko 5b (2)

Talousapuna annetut lainat yhteisön ulkopuolisille maille
Lainatilanteen kehittyminen vuosipuoliskon aikana edunsaajavaltioittain ja lyhennyserittäin

miljoonaa euroa

MAA	Päätöksen numero	Päätöksen päivä-määrä	Lainojen kesto (vuosina)	Erä-päivät	Lainojen tilanne - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat(b) - kokonaan nostetut lainat(c) - nostamatta olevat lainat (d)	Päätetyt määrät	Lainan määrä 1.7.2001	Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Lainan määrä 31.12.2001
								Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
BOSNIA	99/325/EY	10.05.99				20,00				
1. erä			15	22.12.2014	(c)	10,00	10,00			10,00
2. erä			-	-	(c)	10,00	10,00			10,00
MOLDOVA I	94/346/EY	13.06.94				45,00				
1. erä			10	07.12.2004	(c)	25,00	20,00		5,00	15,00
2. erä			10	08.08.2005	(c)	20,00	20,00		4,00	16,00
MOLDOVA II	96/242/EY	25.03.96	10	30.10.2006	(c)	15,00	15,00			15,00
UKRAINA I	94/940/EY	22.12.94	10	28.12.2005	(c)	85,00	85,00		17,00	68,00
UKRAINA II	95/442/EY	23.10.95				200,00				
1/2 erää			10	29.08.2006	(c)	50,00	50,00			50,00
1/2 erää			10	30.10.2006	(c)	50,00	50,00			50,00
2. erä			10	30.10.2008	(c)	100,00	100,00			100,00
UKRAINA III	98/592/EY	15.10.98				150,00				
1. erä			10	30.07.2009	(c)	58,00	58,00			58,00
2. erä			-	-	(d)	92,00	0,00			0,00
VALKO-VENÄJÄ	95/132/EY	10.04.95				55,00				
1. erä			10	28.12.2005	(c)	30,00	30,00		6,00	24,00
2. erä			-	-	(d)	25,00	0,00			0,00
ALGERIA I	91/510/ETY	23.09.91				400,00				
1. erä			5	15.12.1997	(a)	250,00	0,00			0,00
2. erä			7	17.08.2001	(c)	150,00	150,00		150,00	0,00
ALGERIA II	94/938/EY	22.12.94				200,00				
1. erä			7	27.11.2002	(c)	100,00	100,00			100,00
2. erä			-	-	(d)	100,00	0,00			0,00
GEORGIA	97/787/EY	17.11.97	15	24.07.2013	(c)	110,00	100,00			100,00
ARMENIA	97/787/EY	17.11.97	15	30.12.2013	(c)	28,00	23,00			23,00
ENT. NL:N TASAV.	91/658/ETY	16.12.91	3	28.09.1997	-	1.250,00	0,00			0,00
TADZIKISTAN	2000/244/EY	20.03.00	15	30.03.2016	(b)	75,00	60,00			60,00
ENT. JUGOSLAVIAN TASAV.	2001/549/EY	16.07.01	15	17.10.2016	(c)	225,00	0,00	225,00		225,00
YHTEENSÄ						4.253,00	1.641,00	225,00	252,00	1.614,00

TAULUKKO 6
EIP:N LAINOILLE ANNETUT TAKAUKSET

miljoonaa euroa

MAANTIEEELLINEN ALUE	Päätöksen numero	Päätöksen päivämäärä	Takaus-prosenti	Takaus-sopimusten päivämäärät	Päätetyt määrät	Allekirjoitetut lainat		Lainojen määrä	
						1.7.2001	vuosi-puoliskolla	1.7.2001	31.12.s001
Välimeren alueen rahoituspöytäkirjat (1)	R/1762/92/ETY	8.3.77	75 % (2)	30.10.78/10.11.78	6062	5629	0	2429	2228
Välim. alueen horisont. yhteistyö		29.6.92	75 % (2)	9.11.92/18.11.92	1800	1768	0	1625	1563
VÄLIMEREN ALUE YHTEENSÄ					7862	7397 (3)	0	4054	3791 (*)
KIE-maat I	90/62/ETY(4)	12.2.90	100%	24.4.90/14.5.90	1000	912	0	654	583
	91/252/ETY(5)	14.5.91	100%	19.1.93/4.2.93	700	498	0	340	324
KIE-maat II	93/696/EY(6)	13.12.93	100%	22.7.94/12.8.94	3000	2792	0	2349	2256
Aasia ja Latinalainen Amerikka I	93/115/ETY	15.2.93	100%	4.11.93/17.11.93	750	621	0	529	495
Aasia ja Latinalainen Amerikka II	96/723/EY	12.12.96	100%	18.3.97/26.3.97	153	153	0	153	95
Aasia ja Latinalainen Amerikka III	96/723/EY	12.12.96	70%	21.10.97	122	122	0	118	135
Etelä-Afrikka	95/207/EY	1.6.95	100%	4.10.95/16.10.95	300	300	0	285	214
Uudet valtuudet	97/256/EY(7)	14.4.97	70%	25.7.97/29.7.97	7105	7009	0	4118	4379
EJTM	98/348/EY	19.5.98	70%	29.7.98/7.8.98	150	150	0	53	61
Bosnia	98/729/CE	14.12.98	70%	16.6.99/22.6.99	100	100	0	0	4
Turkki	99/786/EY	29.11.99	65%	18.4.00/23.5.00	600	375	75	165	319
Valtuudet 2000-2007	2000/24/EY(8)	22.12.99	65%	19.7.00/24.7.00	19460	3167	1861	453	1114
Venäjän Itämeren altaan alue	2001/777/EY(9)	6.11.01	100%		100	0	0	0	0
YHTEENSÄ					41402	23597	1936	13271	13770

(1) josta 1 500 miljoonaa euroa Espanjan, Kreikan ja Portugalin hyväksi.

(2) 75 prosentin yleistakaus kaikille lainoille, jotka on avattu yhteisön ja EIP:n 30.10.1978 ja 10.11.1978 tekemien takaus sopimusten mukaisesti. Portugalille hätäapuna myönnettyt lainat taataan poikkeuksellisesti 100-prosenttisesti

7. lokakuuta 1975 tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti.

(3) Yhteisön takaama osuus on 5 497 miljoonaa euroa, josta 141,5 miljoonaa euroa on taattu Portugalille 100-prosenttisesti.

(4) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Puola, Unkari.

(5) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Tsekin tasavalta, Slovakia, Bulgaria, Romania.

(6) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Puola, Unkari, Tsekin tasavalta, Slovakia, Bulgaria, Romania, Baltian maat ja Albania.

7) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Keski- ja Itä-Euroopan maat, Välimeren alueen maat, Aasian ja Latinalaisen Amerikan maat, Etelä-Afrikka.

8) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Keski- ja Itä-Euroopan maat, Välimeren alueen maat, Aasian ja Latinalaisen Amerikan maat, Etelä-Afrikka.

(9) Venäjän Itämeren altaan tietyille ympäristöhankkeille myönnettävät erityislainat pohjoisen ulottuvuuden puitteissa.

(*) Jäljellä oleviin lainoihin on lisättävä 12 miljoonaa euroa 31.12.01 erääntyneiden maksamattomien pääomien mukaisesti.

1.3. Arviot EIP:n lainojen allekirjoittamisesta ja nostoista

EIP on itse toimittanut luvut, joita on käytetty taulukon 3 laadinnassa tarvittavien oletusten laskemiseksi ja jotka koskevat EIP:n omista varoistaan yhteisön ulkopuolisille maille myöntämiä lainoja.

Arvio lainojen allekirjoittamisesta

Neuvoston 22. joulukuuta 1999 päättämän EIP:n uuden luontonantovaltuutuksen (2000-2007) osalta allekirjoitettavien lainojen määrä 31. joulukuuta 2001 oli 14 433 miljoonaa euroa:

milj. euroa

Välimeren alue	4 969
Keski- ja Itä-Eurooppa	7 300
Aasia ja Latinalainen Amerikka	1 541
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	623

Arvio lainojen nostoista

Allekirjoittamatta olevien lainojen nostojen arvioidaan jakautuvan seuraavasti: allekirjoitusvuosi: 0 %, 2. vuosi: 10 %, 3.-5. vuosi: 25 % vuodessa, 6. vuosi: 15 %.

Neuvoston 22. joulukuuta 1999 päättämän EIP:n uuden luontonantovaltuutuksen (2000-2007) osalta allekirjoitettavien lainojen määrä 31. joulukuuta 2001 oli 3 914 miljoonaa euroa:

Määrä jakautuu seuraavasti⁶:

milj. euroa

Välimeren alueen maat	1 786
Keski- ja Itä-Eurooppa	1 622
Aasia ja Latinalainen Amerikka	306
Etelä-Afrikka	200

1.4. Budjettitakauksen maksaminen

1.4.1 Varainhankinta ja luotonanto

Euroopan yhteisö ottaa rahoitusmarkkinoilta lainaa lainatakseen varat edelleen samoin korko- ja aikaehdoin jäsenvaltioiden (maksutaselainat), yhteisön ulkopuolisten maiden (keskipitkän aikavälin rahoitusapu) tai yritysten (NCI, Euratom) käyttöön.

⁶ Oletuksena on, että lainoista nostetaan 25 prosenttia vuodessa neljän vuoden aikana ja että lainat annetaan keskimäärin 15 vuodeksi, joista kolmena maksetaan ainoastaan korkoja.

Lainojen takaisinmaksulla on katettava yhteisön ottamien lainojen erääntyminen. Jos lainansaaja myöhästyy takaisinmaksussa, komission on maksettava yhteisön ottama laina takaisin määräpäivänä omista varoistaan.

Jos yhteisön myöntämän lainan saajan maksu viivästyy, budjettitakauksen maksamiseksi tarvittavat varat otetaan käyttöön seuraavilla tavoilla:

- a) kassavarojen väliaikaisella käytöllä yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen N:o 1150/2000 12 artiklan mukaisesti. Tämä menetelmä otetaan käyttöön, jotta yhteisö voisi suorittaa ottamansa lainan takaisinmaksun välittömästi määräpäivänä silloin kun lainansaajan maksu viivästyy.
- b) jos maksu viivästyy enemmän kuin kolme kuukautta sen erääntymisestä, komissio pyytää takuurahastoa suorittamaan laiminlyödyn maksun. Komission tavoitteena on tällöin saada korvaus kassavaroistaan suorittamilleen maksuille.
- c) määrärahasiirtomenettelyllä, jonka avulla takauksia koskevaan budjettikohtaan saadaan laiminlyödyn maksun suorittamiseksi tarvittavat määrärahat. Ne otetaan ensisijaisesti takuuvarauksessa käytettävissä olevasta marginaalista. Määrärahasiirtoa käytetään, kun takuurahaston käytettävissä olevat varat eivät riitä, ja siihen tarvitaan budjettivallan käyttäjältä ennakoon hankittava valtuutus.
- d) käyttämällä uudelleen määriä, jotka on peritty takaisinmaksun aiemmin laiminlyöneiltä lainanottajilta, joiden erääntyneet velat on maksettu yhteisön takauksen perusteella. Tämä keino mahdollistaa maksun lyhyen määräajan kuluessa sillä varauksella, että perityt määrärahat ovat käytettävissä.

1.4.2. Kolmansille osapuolille annetut takaukset

Kolmansille osapuolille annettavissa takauksissa yhteisö on rahoituslaitosten, kuten Euroopan investointipankin (EIP) antamien lainojen takaajana. EIP:n huomattessa, että lainansaaja ei maksa takaisin sovitussa määräajassa sellaista lainaa, jolla on takaus, se kehottaa yhteisöä takaussopimuksen mukaisesti maksamaan suorituksensa laiminlyöneen velallisen erääntyneet lainamäärät. Takaus on maksettava viimeistään kolme kuukautta sen jälkeen kun yhteisö on vastaanottanut EIP:n maksukehotuksen. EIP hoitaa lainaa hyvän pankkitavan vaatimalla huolella, ja se on velvollinen vaatimaan erääntyneitä maksuja sen jälkeen kun takaus on vaadittu maksettavaksi.

Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille annetun asetuksen voimaantulosta lähtien rahaston hallinnosta tehdyssä yhteisön ja EIP:n välisessä sopimuksessa määrätään, että EIP:n vaatiessa takauksen maksamista takaisinmaksun laiminlyönnin vuoksi komissio antaa pankille valtuudet nostaa laiminlyöntejä vastaavat määrät takuurahaston tililtä kolmen kuukauden kuluessa.

Jos rahaston varat eivät riitä vaaditun määrän maksamiseen, sovelletaan varainhankinta- ja luotonantotoimien takausmenettelyjä.

Yhteisön ja EIP:n välillä tehtiin 20. ja 22. tammikuuta 1999 täytäntöönpanoa koskeva sopimus, jolla määrätään EIP:lle myönnettyjen yhteisön takausten maksu- ja takaisinmaksumenettelyistä.

2. MENETELMIÄ KOSKEVA HUOMAUTUS YHTEISÖN ARVIOIDUSTA, TAKUURAHASTOJÄRJESTELMÄN MUKAISESTA LAINAKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE AJANJAKSONA 1999–2001 (TAULUKKO 4)

2.1. Yhteisön ulkopuolisille maille myönnettävien lainojen takuuvaraus

Talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 29 päivänä lokakuuta 1993 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa määrätään Eurooppa-neuvoston Edinburghin kokouksen päätelmien mukaisesti, että Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon tehdään varaus yhteisön ulkopuolisten maiden lainojen takauksia varten. Varauksen tarkoituksena on kattaa takuurahaston rahoitustarpeet ja tarvittaessa ne takausvaatimukset, joiden määrä ylittää rahastossa käytettävissä olevat varat ja jotka voidaan näin rahoittaa talousarviosta.

Takuuvarauksen määrä on sama kuin vuosien 2000-2006 rahoitusnäkymissä, eli 200 miljoonaa euroa vuoden 1999 hintoihin. Varaus oli määrältään 203 miljoonaa euroa vuonna 2000, ja se on 208 miljoonaa euroa vuonna 2001.

Edellytykset varauksen merkitsemiseksi, käyttämiseksi ja rahoittamiseksi määritellään seuraavissa säädöksissä:

- neuvoston päätös 94/729/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta
- neuvoston asetus (EHTY, EY, Euratom) N:o 2730/94, annettu 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen muuttamisesta
- neuvoston päätös 94/728/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen omista varoista.

2.2. Takuurahastoon suoritettavien määrien laskentaperuste

Rahastoon suoritettavat määrät lasketaan käyttämällä voimassa olevia takausprosentteja, jotka ovat 65, 70, 75 tai 100 prosenttia:

- neuvoston hyväksymiin lainatakauksiin sekä komission ehdottamiin ja valmistelemiin lainatakuihin rahoitus selvityksissä esitettyjen allekirjoitettujen laina-arvioiden perusteella (EIP:n lainat, Euratomin lainat),
- neuvoston hyväksymiin lainoihin (rahoitusapuna annetut lainat) sekä komission ehdottamiin ja valmistelemiin lainoihin.

Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille 31 päivänä lokakuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2728/94 liitteessä, jossa esitetään takuurahastolle suoritettavia maksuja koskevat yksityiskohtaiset säännöt, säädetään, että kun kyseessä ovat yhteisön lainananto- ja/tai lainanottoimenpiteet tai takauksien antaminen rahoituslaitoksille osana usealle vuodelle jakautuvaa runkojärjestelmää, jonka tavoite on liiketaloudellinen ja rakenteellinen, maksut rahastoon suoritetaan vuotuisina erinä komission ehdotukseen liitettyssä rahoitusta koskevassa selvityksessä esitettyjen vuosittaisten määrien perusteella, jotka tarvittaessa mukautetaan neuvoston päätöksen perusteella.

Yhteisön muiden lainananto- ja/tai lainanottoimenpiteiden osalta (kuten lainat kolmansien maiden maksutasetta varten), jotka maksetaan yhdessä tai useammassa erässä, rahastoon suoritettava määrä lasketaan neuvoston päättämien toimien kokonaismäärän perusteella.

Takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen liitteessä säädetään, että (usealle vuodelle jakautuvissa toimenpiteissä) toisesta vuodesta alkaen korjataan rahastoon maksettavia määriä edellisen vuoden joulukuun 31. päivänä todetulla edellisen maksun perustana olleen arvion ja saman vuoden kuluessa toteutuneiden allekirjoitettujen lainojen määrän erotuksella. Mahdollinen erotus edelliseen vuoteen maksetaan seuraavana vuonna.

Liitteessä säädetään edelleen, että aloittaessaan maksumenettelyn komissio tarkistaa, missä määrin aiemmin rahoitettuja toimenpiteitä on toteutettu, ja jos sitoumusten alun perin vahvistettuja määräaikoja ei ole noudatettu, ehdottaa, että tämä otetaan huomioon laskettaessa ensimmäistä seuraavan varainhoitovuoden alussa suoritettavaa maksua jo vireillä olevan toiminnan osalta.

Vuoden 2001 jälkipuoliskolla budjettivallan käyttäjä hyväksyi neljä määrärahasiirtoa:

- määrärahasiirto 10/2001: 169 151 000 euroa. Tämä vuoden alussa tehty ensimmäinen määrärahasiirto oli tarkoitettu takuurahastoon suoritettavia maksuja varten neuvoston 24. tammikuuta 1994, 19. toukokuuta 1998 ja 22. joulukuuta 1999 tekemiä päätöksiä noudattaen takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen liitteessä vahvistettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.
- määrärahasiirto 24/2001: 20 250 000 euroa. Tämä toinen määrärahasiirto oli tarkoitettu takuurahastoon suoritettavia maksuja varten neuvoston 16. heinäkuuta 2001 hyväksymien luotonantotoimien osalta.
- määrärahasiirto 49/2001: 8 775 000 euroa. Tämä kolmas määrärahasiirto oli tarkoitettu takuurahastoon suoritettavia maksuja varten neuvoston 6. joulukuuta 2001 hyväksymien luotonantotoimien osalta.
- määrärahasiirto 48/2001: 9 000 000 euroa. Tämä neljäs määrärahasiirto oli tarkoitettu takuurahastoon suoritettavia maksuja varten neuvoston 6. marraskuuta 2001 hyväksymien luotonantotoimien osalta.

2.3. Rahastoon suoritettavien määrien peruste osatakauksen tapauksessa

EIP:n lainoissa, joissa takaus on 75 prosenttia lainan kokonaismäärästä, varat rahastoon suoritetaan 75 prosentin perusteella hyväksyttyjen toimenpiteiden kokonaismäärästä.

Neuvoston 14. huhtikuuta 1997, 19. toukokuuta 1998 ja 14. joulukuuta 1998 hyväksymien EIP:n lainojen takauksen enimmäismäärä on 70 prosenttia avattujen luottojen yhteismäärästä. Käytetty peruste on 70 prosenttia allekirjoitettavien lainojen kokonaismäärää koskevasta vuosiennusteesta.

Neuvoston 29. marraskuuta 1999 ja 22. joulukuuta 1999 hyväksymien EIP:n lainojen takauksen enimmäismäärä on 65 prosenttia avattujen luottojen yhteismäärästä. Käytetty

peruste on 65 prosenttia allekirjoitettavien lainojen kokonaismäärää koskevasta vuosiennusteesta.

2.4. Takuurahastoon suoritettavat määrät

Takuurahastoon suoritettavien maksujen määrät saadaan soveltamalla edellä määriteltyihin laskentaperusteisiin rahastosuorituksille säädettyä prosenttilukua 14.

Takuurahastosta annetun asetuksen 2 ja 4 artiklassa säädetään, että rahastoa rahoitetaan Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta suoritetuilla maksuilla, jotka ovat 14 prosenttia toimenpiteiden pääoma-arvosta kunnes rahasto saavuttaa tavoitesumman. Koska tavoitesumma saavutettiin 31. joulukuuta 1997, komissio on asetusten mukaisesti tehnyt ehdotuksia, joissa suoritettavaa määrää tarkastellaan uudelleen. Nämä ehdotukset esitetään komission takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen 3 artiklan mukaisesti antamassa kokonaiskertomuksessa takuurahaston toiminnasta (KOM(98) 168 lopullinen, 18.3.1998). Toukokuun 25. päivänä 1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1149/99 muutettiin takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille annettua asetusta N:o 2728/94. Sen mukaan rahastoon suoritettavan määrän ja tavoitesumman osuus on 9 prosenttia 1. tammikuuta 2000 alkaen.

2.5. Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali

Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali määritetään varauksen ja takuurahaston rahoittamista koskevan budjettikohdan välisen erotuksen perusteella.

2.6. Jäljellä oleva luottokapasiteetti

Jäljellä oleva lainakapasiteetti merkitsee lainoja, jotka vastaavat varauksessa jäljellä olevaa lainamarginaalia, voimassa olevat takausprosentit huomioon ottaen.

3. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET MAAKOHTAISISTA RISKI-INDIKAATTOREISTA (JA TAULUKOT)

Vakioalaviitteet

- (1) Sisältää ainoastaan EY:n ja EIP:n lainat (nostettujen lainojen jäljellä olevat määrät) KIE-, IVY- ja MED-maille.
- (2) Mitä suurempi järjestysnumero on, sitä alhaisempi on maan luottokelpoisuus. Euromoney ei julkaissut sijajärjestystä maaliskuussa 1998.
- (3) Maat luokitellaan asteikolla 0–100, jossa 100 tarkoittaa pienintä luottoriskiä. Maa voi parantaa riskiluokitustaan, mutta sen sijoitus voi silti pudota, jos kaikkien luokiteltujen maiden keskimääräinen luokitus paranee.

Lyhenteet ja taulukoissa käytetyt englanninkieliset termit

S&P= Standard and Poor's

CCFF= Compensatory and Contingency Financing Facility (kompensoiva ja vararahoitusjärjestely)

EFF= Extended Financing Facility (laajennettu rahoitusjärjestely)

SBA= Stand-by Arrangement (valmiusluottojärjestely)

STF= Systemic Transformation Facility (järjestelmänmuutosjärjestely)

est.= arvio

n.a. = ei saatavissa

prelim.= alustava tieto

Maariski-indikaattorit					
Maa: Bosnia ja Hertsegovina (4)					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaalkasvu	(%)		10,0	5,0	5,5
Teollisuustuotanto	(%-muutos)				
Muslimien ja kroaattinen federaatio			11,0	12,0	11,0
Serbitasavalta			2,0	6,0	-13,0
Työttömyysaste (jakson loppu) (5)	(% työvoimasta)		40,0	40,1	40,0
Muslimien ja kroaattinen federaatio			n.a.	n.a.	n.a.
Serbitasavalta			n.a.	n.a.	n.a.
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)				
Muslimien ja kroaattinen federaatio (KM-määräisinä)			-1,0	2,0	2,3
Serbitasavalta (DEM-pohjainen indeksi) (6)			14,0	15,0	8,9
Valuuttakurssi (jakson loppu)	KM / DEM		1,0	1,0	1,0
	Jug. dinaari / DEM (7)		6,3	3,3	n.a.
	Kroatian kuna / DEM		3,9	3,9	n.a.
	KM / euro		2,0	2,0	2,0
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% koko BKT:sta)				
Muslimien ja kroaattinen federaatio			-1,3	-2,8	n.a.
Serbitasavalta			-5,1	-3,8	n.a.
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		649,0	732,0	877,0
Vaihtotase (8)	(% BKT:sta)		-23,2	-22,2	20,8
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		90,0	150,0	164,0
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu) (9)					
(milj. USD)			456,0	499,0	526,0
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			2,2	2,5	2,5
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		3095,0	2584,0	2652,0
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		62,9	100,0	173,6
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	68,3
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	105,3
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		68,2	59,4	55,7
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		319,0	276,0	302,4
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		8,0	12,0	19,8
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		n.a.	0,0	0,0
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt		(10)	20,0	946,0	0,0
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,1	0,1	0,2
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		0,3	0,4	0,8
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		1,6	1,3	2,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			SBA	SBA	SBA
(Päiväys)			(5/98-5/01)	(5/98-5/01)	(5/98-5/01)
Aikataulussa			kyllä	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			09/00	03/01	09/01
Sija luokituksessa	(2)		178	124	161
(maiden lukumäärä)			(185)	(185)	(185)
The Institutional Investor					
Sija luokituksessa	(2)		ei ole	ei ole	ei ole
(maiden lukumäärä)					
Riskiluokitus	(3)		ei ole	ei ole	ei ole

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

(4) Tiedot viittaavat koko maahan, jollei muuta ole mainittu.

(5) Maailmanpankin arvioita, korjatut työttömyysluvut. Viralliset luvut ovat hieman korkeampia, koska ylläraportointi on tavallista.

(6) Laskettu Saksan markkoina käyttäen Serbitasavallan rinnakkaismarkkinoiden valuuttakurssia entisen Jugoslavian tasavallan dinaarille (YUD).

(7) YUD/DEM-kurssi rinnakkaismarkkinoilla Belgradin alueella entisen Jugoslavian tasavallan keskuspankin mukaan.

(8) Pl. viralliset siirrot.

(9) Rahapolittisten elinten ulkomaiset varat, pl. tiettyyn tarkoitukseen varatut rahastot ja sulkutilit; ml. maksutoimistojen hallussa oleva ulkomaan valuutta.

(10) Pariisin klubi vuonna 1998.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Bulgaria					
		alaviitteet	1999	2000	2001 arvio
BKT:n reaali kasv	(%)		2,4	5,8	4,7
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-5,0	15,3	9,0
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		17,0	16,4	16,7
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		7,0	11,4	5,2
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(rupla / USD)		1,84	2,12	2,22
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		0,2	-1,1	-0,9
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		5740	6981	7524
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-5,3	-5,9	-6,4
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		739	865	651
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			3222	3273	3579
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			6,4	5,1	4,8
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		9980	10071	10025
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		975	1101	1364
pääoma	(milj. USD)		495	546	870
korko	(milj. USD)		480	555	494
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		82,3	86,5	75,9
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		174,0	144,3	131,4
Velanhoitomenu / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		17,0	15,7	19,5
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huoventamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	6,0	6,1	5,2
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		6,7	6,6	5,9
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		11,7	9,5	7,9
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			EFF	EFF	SBA tehty
(Päiväys)			(06/98-06/01)	(06/98-06/01)	helmikuussa
Aikataulussa			kyllä	kyllä	2002
Markkinoiden luottokelpoisuuskemian indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			B2	B2	B1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			B	B+	BB-
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		87 89	84 80	76 74
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		80 79	76 74	74 70
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		28.6 30.3	32.5 37.1	35 36.6

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Jugoslavian liittotasavalta					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaalikasvu	(%)		-15,7	5,0	5,5
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-22,5	10,9	0,0
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		26,5	27,3	27,8
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)			113,0	40,0
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(YuD per DM)		6,0	30,0	30,0
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		...	-0,2	-2,4
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		1676	1923	1998
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-7,5	-7,6	-10,2
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		112	25	120
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			289	516	1012
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			0,9	1,3	2,3
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		n.a.	11304	11980
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		101,0	56,0	59,0
pääoma	(milj. USD)		17,0	14,0	11,0
korko	(milj. USD)		84,0	42,0	48,0
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		n.a.	140,0	n.a.
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		n.a.	443,0	441,0
Velanhoidomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		n.a.	n.a.	n.a.
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		n.a.	9667,0	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			n.a.	n.a.	kyllä
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	2,9	2,6	2,2
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		n.a.	n.a.	2,1
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		17,0	13,2	12,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely					SBA
(Päiväys)					6/01-05/02
Aikataulussa			kyllä	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		171 174	175 180	178 178
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		129 130	141 134	141 131
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		8.9 8.2	10.7 12.7	10.7 12.2

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit Maa: Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaaliakasvu	(%)		2,7	5,1	-4,6
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-2,5	3,5	n.a.
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		32,4	32,2	29,5
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		-0,7	5,8	5,3
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(dinaari / USD)		60,3	65,3	60,9
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		0,0	2,5	-6,7
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		1190	1319	1158
Vaihtotase	(% BKT:sta)	(4)	-3,3	-3,4	-10,6
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		38	175	434
Virallinen valuuttavaro, mukaan lukien kulta (jakson loppu)	(milj. USD)		460	710	779
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			3,0	3,8	4,9
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1490	1490	1350
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		160,0	199,9	264,4
pääoma	(milj. USD)		n.a.	119,6	186,9
korko	(milj. USD)		n.a.	80,3	77,5
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		42,1	43,6	39,0
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		125,2	109,0	117,0
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)	(5)	13,4	15,2	22,8
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		22	20	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,7	1,0	1,1
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		5,6	7,0	9,6
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		7,0	7,9	11,2
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			ESAF	EFF/PRGF	EFF/PRGF
(Päiväys)			(04/97-04/00)	(12/00-12/03)	keväääseen 2001
Aikataulussa			ei	ei	SMP hyväksytty 24.12.2001
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa		(2)	146 160	120 100	104 150
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor					
Sija luokituksessa		(2)	ei ole	ei ole	ei ole
(maiden lukumäärä)					
Riskiluokitus		(3)	ei ole	ei ole	ei ole

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

(4) Vaihtotaseen alijäämä on voitu arvioida liian suureksi ilmoittamattomien maksusuoritusten vuoksi.

(5) Velanhoitomienoihin ei sisälly IMF; lukuun sisältyy arvio maksettavista velanhoitomienoihin kaupallisille velkojille.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Liettua					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaali kasvu	(%)		-3,9	3,9	5,7
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-11,2	7,0	16,8
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		10,0	12,6	12,5
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		0,3	1,4	2,0
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(liti / USD)		4,0	4,0	4,0
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-7,8	-2,8	
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		4238	5109	4845
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-11,2	-6,0	-3,3
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		478	375	436
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			1242	1359	1669
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			2,8	2,8	3,0
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		4528,4	4856,6	5209,5
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		n.a.	n.a.	
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		42,5	42,9	43,6
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		106,8	95,1	86,0
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		20,0	20,9	27,6
Eräntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			ei ole	ei ole	
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	1,8	1,5	1,5
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		4,3	3,5	3,4
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		4,6	3,3	3,6
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			-	SBA	SBA
(Päiväys)			-	(3/00-6/01)	(9/01-4/03)
Aikataulussa			-	kyllä	
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			Ba1	Ba1	Ba1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			BBB-	BBB-	BBB-
Euro money			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		63 65	61 69	67 66
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		69 66	66 69	62 60
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		36.1 38.3	40.8 43.7	44 45.5

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit						
Maa: Romania						
		alaviitteet	1999	2000	2001	Viimeisin
BKT:n reaalikasvu	(%)		-2,3	1,6	5,1	tammi-syys
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-2,2	8,2	8,4	tammi-marras
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)	(4)	6,8	7,1	7,7	tammi-maali
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		54,8	40,7	30,3	
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(leu / USD)		18255	25926	31597	
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)	(5)	-3,8	-4,0	-2,8	tammi-marras
Maksutase						
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		9854	12133	11157	tammi-loka
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-4,1	-3,7	-5,0	tammi-marras
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		1025	1038	867	tammi-loka
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)						
(milj. USD)			1526	2470	3926	
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			1,6	2,1	2,6	lokakuu
Ulkomaanvelka						
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		9138	10475	11450	lokakuu
(jakson loppu)						
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)	(6)	3415	1953	2147	tammi-loka
pääoma	(milj. USD)		2948	n.a.	n.a.	
korko	(milj. USD)		467	n.a.	n.a.	
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		26,1	28,5	30,2	lokakuu
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		92,7	86,3	85,7	lokakuu
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)	(6)	34,6	16,1	17,4	tammi-loka
Eräantyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole	
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			ei ole	ei ole	ei ole	
EU:n riskien indikaattorit						
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	6,2	7,1	8,8	
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		7,5	7,4	8,7	
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		6,9	6,4	9,0	
IMF:n järjestelyt						
Lainajärjestely			SBA	SBA	SBA	
(Päiväys)			(8/99-3/00)	(8/99-2/01)	(9/01-3/03)	
Aikataulussa			ei	ei	(6)	
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori						
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus						
(jakson loppu)			B3	B3	B2	
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus						
(jakson loppu)			B-	B	B	
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01	
Sija luokituksessa	(2)		89 95	107 103	83 82	
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)	
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01	
Sija luokituksessa	(2)		76 85	92 85	89 85	
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)	
Riskiluokitus	(3)		31.2 28.7	27.5 30.3	28.3 29.1	

Alaviitteet

- (1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.
(4) ILO:n laskentamenetelmän mukaan.
(5) Vuoden 1999 luku on arvio.
(6) Vuoden 2000 osalta vain keskipitkät ja pitkät velat.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Armenia					
BKT:n reaali kasvu	(%)	alaviitteet	1999	2000	2001
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		3,3	6,0	9,5
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		5,2	6,4	3,8
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		11,1	11,7	11,1
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(dram / USD)		2,0	0,4	2,9
			524	552	560
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-5,2	-4,9	-4,8
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		247	307	339
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-16,6	-14,5	-11,0
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		123	160	n.a.
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			331	330	330
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			3,7	3,5	3,5
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		855	854	850
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		61,3	65,8	n.a.
pääoma	(milj. USD)		42,2	47,3	n.a.
korko	(milj. USD)		19,0	18,5	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		46,3	44,6	41,0
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		346,2	278,2	250,0
Velanhoidomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		24,8	21,4	n.a.
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			n.a.	n.a.	n.a.
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,2	0,2	0,1
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		2,9	2,5	1,7
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		9,9	6,9	4,2
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			ESAF		PRGF
(Päiväys)			(12/98-11/99)		(05/01-05/04)
Aikataulussa			kyllä		kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemyksen indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		159 134	144 131	114 116
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor					
Sija luokituksessa	(2)		ei ole	ei ole	ei ole
(maiden lukumäärä)					
Riskiluokitus	(3)		ei ole	ei ole	ei ole

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Valko-Venäjä					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaaliikasvu	(%)		3,4	5,9	3,0
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		9,7	8,0	
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		2,0	2,0	2,0
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		251,3	108,0	26,0
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(rupla / USD)		905	1180	1620
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-2,2	-0,6	-1,8
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		5949	7380	7800
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-1,6	-1,3	1,6
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		150,0	89,9	84,0
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)	(milj. USD)		309,0	357,0	343,0
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			0,6	0,5	0,5
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		1900	1880	1880
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		195	182	182
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		15,5	12,5	9,5
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		22,3	17,2	12,4
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		2,1	1,5	1,4
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,3	0,3	0,2
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		1,7	1,5	1,1
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		0,5	0,4	0,3
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			-	-	-
(Päiväys)					
Aikataulussa					
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		137 135	140 129	131 157
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		122 129	129 129	130 130
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		11.9 13.4	12.7 14.4	14 12.5

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Georgia					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaalkasvu	(%)		3,0	1,9	4,5
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		4,5	10,8	-1,0
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		4,8	5,1	6,4
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		10,9	4,6	3,4
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(lari / USD)		1,9	2,0	2,1
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-6,7	-4,1	-2,0
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		477	521	n.a.
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-8,0	-5,4	n.a.
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		60	152	n.a.
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			132	110	160
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			1,6	1,1	1,2
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1700	1623	1700
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		99,3	193,8	n.a.
pääoma	(milj. USD)		49,2	144,4	n.a.
korko	(milj. USD)		50,1	49,4	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		60,0	54,0	52,0
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		356,4	326,3	n.a.
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		20,8	37,2	n.a.
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			n.a.	n.a.	Pariisin klubi
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	1,1	0,8	0,7
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		6,9	5,7	4,8
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		24,6	17,7	n.a.
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely					
(Päiväys)					
Aikataulussa			ESAF (07/98-06/99) kyllä		PRGF (01/01-01/04) kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		141 150	155 133	150 148
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		126 127	134 108	112 123
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		10.9 10.8	11.1 21	18.2 15.4

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Moldova					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaali kasv	(%)		-3,4	1,9	4,8
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-13,6	6,9	14,2
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		2,0	2,1	1,9
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		39,3	31,3	6,5
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(leu / USD)		11,6	12,4	13,0
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,2	-1,0	-1,8
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		469	597	580
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-3,8	-9,4	-7,0
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		30,5	127,5	127,5
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			199	203	228
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			3,2	3,4	3,6
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1465	1530	1515
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		178,0	90,5	110,0
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		126,5	123,0	121,0
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		312,4	256,3	261,2
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		38,0	15,2	19,0
Eräntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,6	0,5	0,4
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		4,4	3,3	2,7
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		13,6	8,5	7,0
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			EFF	-	PRGF
(Päiväys)			(05/96-05/99)		
Aikataulussa			ei	ei	ei
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			B2	Caa1	Caa1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa		(2)	117 127	142 140	134 143
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor				03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa			ei ole	122 125	116 118
(maiden lukumäärä)				(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	ei ole	16 15,8	17,6 16,2

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Tadijikistan					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaalkasvu	(%)		3,7	8,3	6,0
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		5,6	10,3	15,0
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		3,0	3,0	2,6
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		31,3	60,6	15,0
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(sometri / USD)		1,4	2,2	2,4
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,1	-0,6	-0,5
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		666	792	660
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-3,4	-6,4	-7,2
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		21	22	n.a.
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			58	87	96
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			1,7	2,4	2,2
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1214	1330	1300
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		22,8	58,7	n.a.
pääoma	(milj. USD)		15,8	43,8	n.a.
korko	(milj. USD)		7,0	14,9	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		117,0	129,0	116,0
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		182,3	164,1	197,0
Velanhoidomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		3,4	7,4	n.a.
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			n.a.	n.a.	n.a.
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,5	0,5	0,4
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		4,8	3,8	3,5
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		8,8	6,4	6,9
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			ESAF	PRGF	PRGF
(Päiväys)			(07/98-06/99)	(10/00-09/01)	(10/00-09/01)
Aikataulussa			kyllä	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemysten indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		139 142	172 176	165 152
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor				03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		ei ole	128 130	134 135
(maiden lukumäärä)				(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		ei ole	12,9 14,2	12,3 11,9

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Ukraina					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaaliakasvu	(%)		-0,4	5,8	7,0
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		4,3	12,9	13,0
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		5,4	5,3	4,5
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		19,2	25,8	6,1
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(leu / USD)		5,2	5,4	5,3
Julkisyhteisön rahoitusasema (4)	(% BKT:sta)		-2,4	-1,5	-1,5
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		16230	17712	19015
Vaihtotase	(% BKT:sta)		2,7	4,7	3,0
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		489	587	795
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			1090	1150	2900 (5)
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			0,8	1,0	1,9 (5)
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		11879	10368	10733
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		1964	2373	1198 (6)
pääoma	(milj. USD)		860	1039	524 (6)
korke	(milj. USD)		1104	1334	674 (6)
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		39,0	36,2	28,5
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		73,2	58,5	56,4
Velanhoidomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		12,1	13,4	6,3 (6)
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	kyllä	kyllä
Velan huoventamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt			kyllä	kyllä	kyllä
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	3,3	2,9	2,5
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		3,1	3,1	2,7
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		2,3	1,8	1,5
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			EFF	EFF	EFF
(Päiväys)			(09/98-03/01)	(09/98-03/01)	(09/98-09/02)
Aikataulussa			ei	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskemeyksen indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan					
luokitus (jakson loppu)			Caa1	Caa1	Caa1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus					
(jakson loppu)			ei ole	ei ole	B
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		126 129	134 115	122 121
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		112 110	113 117	117 113
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		17.2 18.7	18.1 17.7	17.2 17.5

Alaviitteet

- (1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.
(4) Kassaperusteella, yksityistämistulot rahoituseränä.
(5) Lokakuun lopun 2001 tiedot.
(6) Velanhoido Pariisin klubin heinäkuussa 2001 laatiman muutetun aikataulun jälkeen.

Maariski-indikaattorit					
Maa: Algeria					
		alaviitteet	1999	2000	2001
BKT:n reaalkasvu	(%)		3.3	2.4	3.0
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		4.8	3.1	na
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		~30	~30	~30
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		2.6	0.3	3.4
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(dinaari / USD)		69.3	75.3	77.1
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-0,4	9.9	4.0
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		12300	21650	18600
Vaihtotase	(% BKT:sta)		0.0	16.8	8.6
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		460	420	1970
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			4400	11900	18036
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			4.6	12.2	17
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		28300	25500	22420
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		5332	4507	4900
pääoma	(milj. USD)		3521	n.a.	3100
korko	(milj. USD)		1810	n.a.	1800
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		59.1	47.9	40.7
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		217.1	113.0	123
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		39.6	20.9	26
Erääntyneet maksut (korot ja pääoma)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	8,7	10,7	8,8
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		3,4	4,6	4,5
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		7,8	5,4	5,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			CCFF	-	-
(Päiväys)			(05/1999)		
Aikataulussa			kyllä		
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus			ei ole	ei ole	ei ole
(jakson loppu)					
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus			ei ole	ei ole	ei ole
(jakson loppu)					
Euromoney			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		113 117	99 96	85 92
(maiden lukumäärä)			(180) (180)	(180) (185)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/99 09/99	03/00 09/00	03/01 09/01
Sija luokituksessa	(2)		93 93	91 81	80 83
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(145) (145)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		25.2 26.5	27.7 33.1	31.6 30.6

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.